8 LEI

AVENTURA

ROMANE DE ACȚIUNE ȘI PASIUNE

FRÉDÉRIC VALADE

REGINA NEVĂZUTILOR

„AVENTURA“

omane de acțiune și pasiune

REDERIC VALADE

■ ■ ■

EGINA NEVĂZUȚILOR

Traducere de
TEODOR CRETEANU

EDITURA „ADEVERUL" S. A.

CALENDARUL CITITORII

LA 15 ALE FIECĂREI LU
citim colecţia de 8 LEI

AVENTURA

**„Răscolit
văzduhu
pământu
şi măr**

Numărul următor :

TAINA FARULUI INDOLIA

LA 1 ALE FIECĂREI L
citim colecţia de 15 LI

„ROMANELE CAPTIVAN

In vânzare :

CONTESA CAGLIOSTRO ,

Următorul :

MIREASA FLĂCĂRII

- **Catalogul tuturor volumelor a se află la sfârşitul oricărui vo vânzare.**

FREDERIC VALADE

GINA NEVĂZUȚILOR

Traducere de TEODOR CREȚEANU

1.

GHITARISTUL.

ă două trei luni petrecute la Rio-de-
ro, luai hotărîrea să urc spre isvoarele
onului, străbătând țara.
Rio fusesem sfătuit să iau un vapor
mă va duce confortabil la Para.
carăm deci, Manuel Esquisitos, secre-
meu și cu mine și ajunserăm însfâr-
upă săptămâni și săptămâni, la Para.
tracțiile nu prea sunt numeroase la
așa că după cincisprezece zile nu
veam decât un singur gând: să plec
ai curând din orașul acesta. Dar când
hotărîrea, altă belea: nu prea știam
să mă duc. Mă sfătuii cu Manuel
sitos.

Dar mai întâi să facem prezentăril
Sunt francez, mai mult chiar: Pa
Mă numesc Edgard Duparc şi sunt
notar.

Indată ce-mi terminai studiile, înce
călătoresc, cutreerând lumea condus
de capriciile fanteziei mele, fără r
plan stabilit, numai şi numai din pl
de a vizita ţări noi şi de a întâln
puri noi.

In China, la colţul unei străduţe d
king, făcui cunoştiinţă cu Manuel Esq

Atacat de trei, patru haimanale, bie
fusese trântit la pământ, jefuit şi p
supra dăruit cu o lovitură de cuţit
piept, care era să-i pună capăt zilel

Aş fi putut să mă duc numai dup
tor şi să transport pe acest nenorocit
talul cel mai apropiat, dar faţa lui
pledă în favoarea lui: avui presimţir
putea să-mi fie de folos; îl transport
dar la hotelul meu, şi-l îngrijii.

Se vindecă destul de repede, căci r
mai puţin gravă decât părea la pri
dere, şi după câteva zile şedea în
cânta, ca să se distreze, dintr'o mi
tară pe care agresorii socotiseră in
fure şi pe care o ridicasem odată c

— Ei, îl întrebai eu, Cum te simţi

— Foarte bine, Senor! îmi răspu
Şi dacă doreşti sunt gata să te p
după ce-ţi voi fi mulţumit pentru
tea d-tale.

— Ca să te duci unde?

Făcu un gest vag.

— Habar n'am! răspunse el. E u
cu care nu mi-am bătut capul ni

Drept călăuză îmi serveşte întâmplarea şi până la păţania mea de deunăzi, şi-a îndeplinit misiunea.

Inceputul acesta îmi stârni interesul şi trezi în mine, din capul locului, simpatie pentru acest băiat nostim. Imi spuse că era Spaniol, de prin împrejurimile oraşului Huesca, fiul unui fierar, care se însurase cu o ţigancă şi că pribegise printr'o mulţime de ţări câştigându-şi pâinea cu ajutorul ghitarei lui. Vizitase Franţa, Germania, Italia, Grecia, apoi,găsind de lucru pe bordul unui vapor ce pleca spre Indii, reîncepuse vagabondajul, ajungând însfârşit la Peking.

— Aş vrea să-ţi fac o propunere, îi spusei eu când fu vindecat: să rămâi la mine. Aş fi mulţumit să am un servitor bun.

Cuvântul acesta nu-i plăcu. Rănisem mândria lui de Spaniol.

Incruntă din sprâncene.

— Mai bine zis, reluai eu, de cineva care să-mi facă aceleaşi servicii ca un servitor, dar căruia i-aş da titlul de secretar.

Trăsăturile lui Manuel se luminară.

— Ei, ce zici? întrebai eu.

— Zău, Senor, răspunse ghitaristul, mai bine nici că se poate!

Ne învoirăm pe dată şi asta vă explică dece optsprezece luni mai târziu eram la Para, în tovărăşia acestui fiu de ţigancă, în ale cărui vine curgea sângele mamei sale. Era harnic, curajos, se descurca uşor, într'un cuvânt un ajutor nepreţuit pentru un călător pasionat ca mine, căci bâiguia vre-o douăsprezece limbi, ceeace-i permitea să se facă înţeles peste tot.

La Para, îmi veni toana să fac o plimbare prin meleagurile cursului superior al Amazonului, numit şi Maránon, o regiune pe care încă din tinereţe doream s'o vizitez.

Ii comunicai intenţia mea lui Manuel Esquisitos, care nu făcu nici o obiecţie.

Nu degeaba era el fiu de ţigancă. Avea în sânge instinctul vagabondajului, şi dacă l-aş fi anunţat seara că plecăm a doua zi din Para, pe jos, ca să mergem la New-York, dealungul ţărmului oceanului, asta i-ar fi părut foarte firesc. Il însărcinai să aranjeze totul pentru călătorie.

A patra zi eram pe bordul unui vapor, ce mergea până la Iquitos, şi navigam în susul Amazonului, cât de iute îngăduia forţa maşinei.

— Ţine mult drumul? întrebai eu pe căpitan.

— Dacă totul merge bine, îmi răspunse el, vom fi la Iquitos peste cincisprezece zile.

Fui curios să ştiu dece navigaţia oficială se opria la Iquitos, în loc să continue până la Baranca şi la Borja.

— S'ar putea merge şi acolo, îmi explică Martinez, şi până nu de mult, aşa se făcea. Vorbesc de Borja. Cât despre Baranca, e altceva. Nu-i un oraş, nici măcar un sat, nu-i decât o exploatare industrială. Vapoare mici din Iquitos pleacă să ducă acolo merinde, ştofe, o grămadă de lucruri şi aduc deacolo cauciuc, piei şi alte mărfuri.

— Şi la Borja nu merg? întrebai eu,

Martinez clătină din cap.

— La Borja nu, zise el.

Chipul i se posomorî aşa de tare, încât presimţii o chestie urâtă...

Şi era o chestie urâtă de tot.

— Nu se merge la Borja, reluă căpitanul, pentrucă la Borja nu mai există nimic. Se instalaseră acolo oameni cumsecade, bărbaţi, femei, copii, vreo sută. Se lucra hotărît, construiseră case, cultivaseră pământuri; făcuseră o staţiune de pescuit. Promitea să devie un colţişor îmbelşugat, un orăşel frumos. Desigur, nici la Para, şi nici chiar la Iquitos, nu se ştia ce se întâmpla acolo, Intr'o zi soseşte la Borja un vapor. Nimeni. O tăcere de mormânt. De arcă. Caută Borja. Nu se mai vede Borja. Nicio cabană. Intr'o noapte, Indienii Huambisas ieşiseră din pădurile lor, şi a doua zi de dimineaţă totul era jefuit, masacrat. Se isprăvise cu Borja.

— Şi nimeni n'a încercat să-i pedepsească pe aceşti Huambisas? întrebai eu.

Căpitanul mă privi cu un aer surprins.

— Să-i pedepsească? spuse el. Cum asta? Ar fi putut fi trimişi împotriva sălbatecilor două-trei sute de soldaţi. Dacă s'ar mai fi întors vreunul, acela ar fi trebuit să aibă un noroc extraordinar. Indienii ar fi luat-o din loc, ştiind prea bine că pădurea o să-i descotorosească de duşmani. Pe sălbateci pădurea-i apără. De oameni te poţi apăra dar de pădure ba. Bănuesc că n'ai de gând să te aventurezi acolo?

— Iată o ideie, îl asigurai eu, care nu mi-a venit încă.

— Şi cel mai bine ar fi nici să nu-ţi vină! încheiă Martinez.

Incă de copil mă încăpăţânam să fac

tocmai ceeeace voiau ceilalţi să mă împiedice să fac...

Aşa că sfatul cuprins în cuvintele căpitanului Martinez, departe de a depărta gândul să mă aventurez în pădurea Amazonului, dimpotrivă, îmi dădu dorinţa aceasta. Fără îndoială c'aş fi înţeles că asta era aproape o nebunie, dacă un incident neprevăzut n'ar fi avut ca urmare să mă împingă pe această cale primejdioasă.

Acest incident mă aştepta la Iquitos unde ajunserăm, spre marea satisfacţie a lui Martinez, exact după cincisprezece zile dela plecarea noastră din Para.

2.

APARIŢIA UNUI ROŞCOVAN.

Despre Iquitos poţi spune, fără teamă că-l bârfeşti, că nu e cine ştie ce mare lucru de capul lui.

— In orice caz, observă Manuel, nu de porci se duce lipsă în ţinutul acesta!

Observaţia era justă. Vedeai la Iquitos, mai mulţi porci decât oameni. Râmătoarele astea umblau încoace şi încolo liniştite, ca la ele acasă, fără să se sinchisească de trecători.

— Senor, spuse Manuel Esquisitos clătinând uimit din cap, după părerea mea, Iquitos este paradisul porcilor.

— Dar pentruce sunt atâţia porci aici? întrebai eu pe căpitanul Martinez.

— Asta cam miră, e drept, în primul moment pe noii veniţi, admise căpitanul, dar

pâna'n patruzeci şi opt de ore vă veţi fi obişnuit cu ei şi veţi fi chiar mulţumiţi să vedeţi pe toţi aceşti porci plimbându-se în jurul dv.. Fără de ei n'ar mai fi de trăit la Iquitos. Aerul ar fi otrăvit de putoare. Gândiţi-vă că într'un asemenea loc nu se prea ştie ce este un canal. Oamenii nici nu-şi dau măcar osteneala să arunce lăturile în Maranon. Le depun în stradă.

— A! înţeleg! spusei eu. Porcii sunt aici însărcinaţi cu serviciul salubrităţii publice.

— Exact! răspunse Martinez. Altfel ciuma ar isbucni imediat la Iquitos, cum s'a întâmplat acum vreo cincisprezece ani când guvernatorul de atunci fu răsturnat de un porc. Infuriat, dădu ordin ca toate animalele găsite pe străzi să fie ucise şi mica garnizoană de aici fu însărcinată cu acest masacru, pe care-l îndeplini cu multă plăcere, căci carnea victimelor era prada lor. Dar după opt zile nu mai puteai să circuli în Iquitos nici cu nasul astupat; se declară o epidemie care ucise o groază de oameni, începând chiar cu guvernatorul. Autorităţile se grăbiră deci să se reîntoarcă la sistemul porcilor. Mulţumită acestora se respiră aici un aer curat.

Văzui că Manuel Esquisitos era să izbucnească în râs. Avea şi dece, aerul curat din Iquitos se compunea dintr'o mulţime de „miresme" variate.

Mă izbise un cuvânt spus de Martinez. Dece se află la Iquitos o garnizoană? îl întrebai exprimându-mi presupunerea că poate trebuia să apere oraşul contra atacurilor indienilor.

— O, îmi răspunse căpitanul. Sălbatecii

sunt destul de deştepţi şi de prudenţi ca să nu riște să atace o localitate unde ar avea deaface cu vreo două — trei sute de bărbaţi bine înarmaţi şi hotărîţi... Nu vorbesc decât de locuitorii de rasă albă... Dinspre partea asta, nimic de temut... Iquitos nu-i amenințat de soarta Borjei. Dar sunt şi alţii...

Fără nicio osteneală o să vedeţi că lepădăturile societăţii mişună pe aici... O să spuneţi că de aceştia se găsesc pretutindeni... De acord... Numai că în ţinuturi aşa de depărtate ca aceasta, răufăcătorii trebue observaţi mai îndeaproape decât aiurea.

Deoarece ajunserăm la hotelul lui Antonio Maraja, pe care mi-l recomandase Martinez, nu mai continuarăm discuţia.

Se scurseră două zile, după care Manuel şi cu mine ne uitarăm nedumeriţi unul la altul. Aceiaşi întrebare trecuse prin gândul amândorura.

— Tare aş vrea să ştiu, spusei eu, dece am venit aici. Ai vreo ideie ce-am putea face, Manuel?

Secretarul meu clătină din cap.

— Nici pomeneală, Dar nici nu-mi fac griji, Senor.

— Dece?

— Pentrucă asta nu mă priveşte pe mine. M'am angajat ca să vă urmez. Âtâta tot.

— E drept, aprobai eu. Totuş mă plictisea logica lui Manuel Esquisitos.

Rămăsei tăcut.

Eram tare plictisit şi nu ştiam ce hotărîre să iau.

Bucuros aş fi pornit-o la drum ca să urc spre nord, în direcţia Quito. In cazul acesta, cel mai bine ar fi fost s'o iau pe valea râu-

lui Napo, după ce aş fi făcut rost de o şalupă bună. Călătoria prin ţinuturi necunoscute, merita osteneala s'o fac, şi nu mi-ar fi fost greu să găsesc un mic grup de indivizi care m'ar fi însoţit cu dragă inimă.

Ideea aceasta îmi păru interesantă şi căzui într'o visare atât de adâncă, încât Manuel Esquisitos, ca să nu mă stingherească, se duse de se aşeză în curtea hotelului, unde, la umbra unui copac uriaş, începu să cânte din ghitară. Indată se strânseră în jurul lui o droaie de puradei indieni goi-goluţi.

In timp ce secretarul meu îşi fermeca auditorul indigen, încântat să audă *Adevărata Palomă*, după care aveam motive bine întemeiate să ştiu că avea să urmeze *estudiantina* şi *mandolinata*, eu îmi urmam visarea.

Din ce în ce mai mult mă cucerea această ideie, care trezea în mine toate instinctele mele aventuroase.

Intr'adevăr, această călătorie n'avea nimic banal. Căpăta un aspect din cele mai interesante, căci imensele regiuni pe care trebuia să le străbat, pot fi socotite între cele mai puţin cunoscute de pe glob. Nu se ştie aproape nimic despre ele. Nu avem decât indicaţii foarte vagi asupra populaţiilor sălbatece ce locuesc prin aceste pustietăţi şi dintre care unii sunt antropofagi. Nu se cunosc mai multe amănunte nici despre diferitele rase de animale ce trăesc pe acolo, nici despre esenţa pădurilor milenare ce se întind pe o suprafaţă de opt ori mai mare decât a Franţei.

Acestea erau gândurile mele când, în mica sală în care eram singur, intră un vlăjgan înalt, un fel de uriaş roşcovan, îm-

brăcat cu haine de piele şi cu un fel de cisme ce-i ajungeau până la genunchi şi care se îndreptă spre mine.

— Iertaţi-mă că vă deranjez, Senor îmi spuse el, dar dacă aveţi nevoie de un dulgher bun, de un pădurar voinic, de un vânător ce nu-şi greşeşte niciodată ţinta, de un bărbat care înţelege limba Indienilor şi dacă n'aţi angajat încă pe nimeni, eu, James Hidleton vă stau la dispoziţie.

Eram cam uluit. James Hidleton luă această uluială drept ezitare.

— Puteţi lua informaţi asupra mea continuă el. Nu-mi pasă de loc de asta. Toată lumea, dela Para până la Iquitos, vă va spune că nu veţi găsi pe altul mai bun decât mine pentru expediţia dv.

— Care expediţie? întrebai eu din ce în ce mai uimit.

Individul roşcovan şi cu cisme mari începu să râdă.

— O! Senor, îmi răspunse el, asta nu mai e nici un mister! Toată lumea de aici ştie că vreţi să găsiţi comoara Incaşilor.

3.

SPRE NECUNOSCUT.

Ştiu că nu trebuie să te miri de nimic, principiu de care m'am silit întotdeauna să nu mă îndepărtez, dar în împrejurările de mai sus, cred că omul cel mai stăpân pe sine ar fi rămas înlemnit de mirare. Cine oare se apucase să-i înşire lui Hidleton astfel de bazaconii?

Abia mai târziu dădui de cheia enigmei· Era o glumă a căpitanului Martinez, care, la o întrebare a hotelierului meu, găsise cu haz să răspundă că o pornisem la drum ca să descopăr comoara Incaşilor.

Sunt câteva sute de ani, decând e căutată această faimoasă comoară şi de tot atâtea sute de ani ea n'a putut fi găsită. Se ştie că atunci când au venit Spaniolii în Peru, au fost orbiţi de bogăţia stăpânilor ţării, care aveau aur din belşug. Aurul se găsea pretutindeni. In case, pare-se, obiectele cele mai des întrebuinţate, cele mai obişnuite, erau de aur.

Spaniolii n'au putut niciodată afla de unde provenea această enormă cantitate de aur. Şi cum e şi firesc, se creiă o legendă.

Spunea această legendă că, în adâncurile fără sfârşit ale acestei păduri care mărgineşte Maranonul, şi care încă urcă spre Nord, pe o distanţă foarte mare, s'ar găsi o regiune întinsă, unde n'ai avea decât să te apleci ca să culegi pietricele formate din aurul cel mai curat.

Cu timpul, în Peru, la Equator şi chiar în Brasilia, toată lumea fu convinsă de existénţa acestei comori a Incaşilor dar deopotrivă de convinsă fu că-o să mai treacă încă multă vreme până când o să fie descoperită, căci e păzită de pădure.

Să pătrunzi în pădure nu e prea greu... In schimb, sunt multe şanse să nu mai ieşi niciodată din ea.

Incercările multor exploratori îndrăzneţi au dat greş până acum, dar dacă n'au reuşit să aescopere comoara, nu înseamnă că

un altul, mai norocos, mai favorizat de împrejurări, n'o să pună mâna pe ea.

Trebuie să mărturisesc că eu personal nu prea credeam în existenţa ei...

Aş fi putut convinge pe Hidleton că se înşeală în privinţa intenţiilor mele, dar n'o făcui.

La urma urmelor, fie că exista, fie că nu o comoară a Incaşilor, lucru de care în fond puţin îmi păsa, trebuia să resping ocazia ce mi se oferea de a mă avânta într'o aventură atât de ciudată?

Iată dece, în loc să-l asigur pe James Hidleton că fusese rău informat şi că nici nu m'am gândit la comoara Incaşilor, mă mărginii să-i răspund în doi peri.

— Mă întreb, spusei eu, cine a putut să vă spună aşa ceva?

— O! spuse Hidleton, ăsta nu-i un secret, Senor, toată lumea vorbeşte despre asta la Iquitos.

— A! adevărat! mă mirai eu. Toată lumea vorbeşte? Şi ce se crede? O să am sau nu norocul să reuşesc?

James Hidleton îşi mângâie barba roşcată.

— De! spuse el. Douăzeci înaintea dv. au greşit ţinta. Al douăzeci şi unulea poate reuşi. Şi apoi, dacă începi prin a-ţi spune că n'o să reuşeşti, atunci nu mai faci niciodată nimic.

Raţionamentul era bun... Dar întrevedeam vag, greutăţile unei expediţii la care nici nu mă gândisem vrodată şi pentru care deci nu eram pregătit. Eram totuş tentat...

Imi dădeam însă seama că aveam să fac un salt în necunoscut şi poate că nu aş fi

riscat, dacă amorul propriu n'ar fi vorbit mai tare decât judecata sănătoasă.

— Adevărul, Senor, continuă James Hidleton, e că lumea gândeşte că în ultimul moment o să vă luaţi picioarele în spinare, nesimţind prea tare nevoia să vă riscaţi pielea într'o astfel de afacere. De departe, ai întotdeauna mai mult curaj. Când eşti gata, curajul se topeşte.

Asta îmi făcu efectul unei lovituri de bici.,. Şi amorul propriu se revoltă şi o luă înaintea judecăţii.

— Cei ce spun asta, James Hidleton, strigai eu, nu mă cunosc şi ar face mai bine să-şi ţină gura! Iţi închipui cred, adăogai eu, că n'am venit dela Rio la Para şi dela Para la Iquitos, cărând după mine toate bagajele, ca să mă întorc înainte de a fi străbătut marea pădure.

— Şi de a fi descoperit comoara Incaşilor! întrerupse Hidleton.

— E clar, răspunsei eu, că dacă o descopăr, n'am să fiu prost să-i dau cu piciorul. Pentrucă se spune că pădurea e de netrecut, vreau să arăt că nu-i adevărat şi dacă vrei să faci parte din expediţie, n'ai decât să spui un singur cuvânt.

— Da, observă uriaşul roşcovan, l-am şi spus dinainte, deoarece am venit să vă ofer serviciile mele, Senor...

Ii tăiai vorba.

— Imi placi şi condiţiile d-tale vor fi şi ale mele.

James Hidleton păru încântat şi ne strânserăm călduros mâinile.

Şi astfel, după ce cedasem fanteziei venind la Iquitos, unde n'aveam nimic de fă-

cut, o lună mai târziu mă avântai într'o aventură ale cărei consecinţe îmi era cu neputinţă să le măsor.

Il făcui pe Hidleton organizatorul şi şeful expediţiei noastre, care cuprindea, dacă socotesc şi pe Manuel şi pe mine, vreo zece oameni, un vapor mare şi două bărci uşoare. Nici nu ne putem gândi să o luăm pe uscat... Să înaintezi prin pădure e o trudă aproape supraomenească... Ai împotrivă-ţi natura... Trebuie să te fereşti de fiarele sălbatece.., Şi mai e un duşman nevăzut, sălbatecul, a cărui prezenţă nici n'o bănueşti, care te spionează neîncetat, şi care, când se crede mai tare, n'o să şovăiască să întindă o cursă oamenilor albi, dela care n'a avut nici o bucurie.

Navigaţia pe fluviu în sus este aşadar calea cea mai bună.

Eşti la adăpost de surprize şi de atacuri neaşteptate. Iţi cruţi oboseala mersului pe jos. Nu eşti nevoit să-ţi tai drumul cu toporul în mână. Dealtfel, nimic nu te împiedică să te opreşti unde vrei şi să faci recunoaşteri mai mici sau mai mari pe maluri.

De prisos să vă mai spun că eram cu toţii bine înarmaţi; la fel şi Manuel Esquisitos, care avea în plus şi nedespărţita lui ghitară.

— Manuel, îi spusei eu în ajunul plecării, căpitanul Martinez va fi aici peste patru cinci zile.

Manuel nu pricepu ce voiam să spun.

— Eşti liber, urmai eu, să te întorci cu el la Para, dacă-ţi face plăcerea. Nu numai că-ţi voi plăti ce-ţi datorez, prietene, dar îţi voi da şi costul călătoriei tale până la orice post european vei alege.

Manuel mă întrerupse cu un gest...

— Ce rău am făcut, Senor? Pentru ce mă concediezi?

— Nici pomeneală de concediere, îi explicai eu. O să ne cam riscăm pielea şi, de...

Manuel Esquisitos moştenise dela mama sa un ten de ţigan, ceeace nu-l împiedecă să devie foarte palid..

— Şi mă socoteşti atât de laş, Senor, strigă el plin de mânie, încât să consimt să te părăsesc tocmai când, după cum spui, îţi rişti viaţa. Mulţumesc pentru această dovadă de stimă! Credeam că după doi ani, de când suntem împreună, mă cunoşti mai bine.

Vocea lui Manuel tremura de mânie şi de durere... Înţelesei că adusesem o jignire crudă acestui tovarăş credincios... Din fericire puteam să-mi repar cu uşurinţă greşeala. Îi întinsei mâna.

— Iartă-mă! spusei eu. Plecăm mâine.

4.

UNDE VINE VORBA DE UN FLUVIU MISTERIOS.

Navigam pe afluentul Napo în sus.

Astfel mă sfătuise James Hidleton, iar eu îi adoptasem fără şovăire părerea.

— Avantajul lui Napo faţă de alte râuri, îmi explică Hidleton, e că el ne va conduce foarte departe dela vest spre nord-est, în direcţia Quito, unde în orice caz trebuie să ajungem, în loc să coborîm până la Para, la mii de kilometri. Desigur că nu vom urca din capul locului atât de departe, lă-

sând în urma noastră, dacă există, comoara Incaşilor. Vom lua-o la stânga, dealungul unui oarecare fluviu Yasuni, dacă n'aveţi nimic împotrivă. Cât despre mine, nu văd dece mi-ar fi teamă să merg pe-acolo.

Vorbele acestea mă mirară. La privirea mea întrebătoare, James Hidleton clătină din cap.

— Circulă o mulţime de poveşti ciudate despre el. Se susţine că duce în ţinuturi unde întâlneşti fiare de o sălbătăcie extraordinară şi pe care nu le găseşti nicăeri aiurea. Se mai susţine că pădurea nu permite trecerea nimănui, cu toate că există drumuri tainice, aşa de bine ascunse, încât nici un alb nu le-ar putea descoperi.

— Atunci, remarcai eu, de unde se poate şti că există?

— Nu mă'ntreba mai mult decât ştiu să-ţi spun, îmi răspunse James. Eu repet doar ceeace s'a spus de douăzeci de ori în faţă-mi. Se mai zice că şi Indienii veniţi din alte părţi ar fi tot aşa de neputincioşi să găsească aceste drumuri ca şi albii. Insfârşit, se mai spune că pe malurile râului Yasuni ar locui oameni aparţinând unei rase necunoscute.

Toate acestea mă interesau. Nu era deloc imposibil ca spusele lui James Hidleton să fie adevărate.

— Am cunoscut un om, reluă el, un Irlandez, un oarecare Mac Irton, care pretindea că a navigat pe Yasuni timp de săptămâni de zile, pe o barcă proastă. Spunea că a descoperit un fel de case care nu seamănă cu colibele Indienilor şi care nu erau locuite. Să fie adevărat? Acest Mac Irton a fost înă-

bușit de un *anaconda*, un șarpe lung de douăzeci de metri și în stare să înăbușe un om. Nepricopsitul ăsta de Irlandez era un beţivan dar nu obișnuia să mintă. Imi vine așadar să cred că e mult adevăr în cele ce se spun despre fluviul Yasuni, de care Indienii se tem atât de mult, încât nici unul din ei n'ar veni cu noi dac'ar ști că avem de gând să navigăm dealungul lui. Izvorul lui trebuie să fie la jumătatea drumului între izvorul lui Napo și al Postazei. Dacă se găsește pe-acolo vreo regiune bogată în aur, Yasuni duce la sigur în inima ei.

James se înveseli.

— Sunt însă ca și dv., Senor Duparc... Nu cred în comoara Incașilor.

— Atunci, remarcai eu, desigur că nu vezi rostul expediției.

— O! răspunse tovarășul meu, trebuie să faci câte ceva pe pământ și o mică plimbare n'a prins rău nimănui.

Coborîrăm pe Maranon fără să întâlnim nimic interesant și ajunserăm la San-Juan, la gura lui Napo, unde avurăm plăcerea să-l întâlnim pe căpitanul Martinez, care foarte uimit de ce vedea, mă întrebă ce aveam de gând.

— Bănuesc, spuse el la întâmplare, că nu vă duceți să căutați cauciuc?

— De cauciuc îmi arde? răspunsei eu râzând. Sunt în căutarea unui lucru mult mai de soi. Nu ghicești?

— Zău că nu, mărturisi Martinez.

— Uimitor! răspunsei eu. Dar ghiciseși totuș.

— Eu? exclamă căpitanul.

— Ei da, d-ta n'ai spus lui Antonio Maraja că am de gând să pornesc, să descoper comoara Incaşilor?

Martinez boldi nişte ochi enormi.

— Era numai o glumă, Senor Duparc! strigă el.

— Glumă sau ba, spusei eu serios, ideia mi-a părut interesantă şi am adoptat-o.

— Ei drăcia dracului! spuse necăjit acest om cumsecade. Frumoasă ispravă am făcut cu gluma mea. Iartă-mă, Senor Duparc. Dar adevărul e că nici nu există comoara Incaşilor!

Aruncai căpitanului Martinez o privire rece.

— De unde ştii? îl întrebai eu.

Siguranţa întrebărei mele îl lăsă cu gura căscată.

Şi de altfel ce mi-ar fi putut răspunde?

5.

OMUL DEPE PLUTĂ.

Una ştiu sigur, că nu duceam deloc lipsă de ţânţari în ţinuturile astea blestemate! Ne plângem de-ai noştri şi nu am deloc de gând să mă fac avocatul lor, dar ce sunt ei pe lângă fraţii lor din mlaştinile şi fluviile Amazonului! Aceştia se înalţă în masse enorme, roiind în vârteje şi se aruncă cu frenezie asupra nenorocitelor de victime, incapabile de apărare. Gândiţi fără îndoială că... fac din ţânţar armăsar, dar vă asigur că nu e nici un pic dc exagerare în ceeace vă spun. I-am simţit pe pielea mea şi,când

mă gândesc la asta, mă apucă o poftă nebună să mă scarpin până la sânge.

Expediţia noastră avea un adevărat caracter internaţional.

Cuprindea mai întâi un Francez, pe subsemnatul, un Spaniol în persoana lui Manuel Esquisitos, un American din Nord, James Hidleton; noi ăstia formam partea intelectuală a cetei.

Restul fusese recrutat de James: un Bolivian, doi Chilieni, doi indivizi cărora nu le-am aflat nici odată naţionalitatea dar care se informară neliniştiţi dacă n'aveam cumva de gând să ne'ndreptăm spre Guyana Franceză, şi trei indigeni din Inquitos, care nu erau nici albi, nici Indieni.

In total unsprezece oameni activi şi hotărîţi. Cât despre al doisprezecelea, era un Chinez.

Acesta era bucătar de meserie şi, graţie lui, mâncam aproape plăcut.

Am mai spus că lăsasem în grija lui James Hidleton să recruteze personalul expediţiei.

— Eşti sigur de oameni d-tale? întrebai eu.

— Ca de mine însu-mi! mă asigură el.

— Chiar şi de aceştia? insistai eu, făcând cu ochiul înspre cei doi indivizi, cărora nu le făcea plăcere o plimbare spre coasta Guyanei Franceze. (se ştie că acolo sunt deportaţi ocnaşii francezi).

— Tot atât cât şi de ceilalţi! răspunse James.

Văzu că mai rămăsese în mintea mea o urmă de îndoială.

— Ţineţi seama, Senor, spuse el, că nu

suntem la spovedanie. Important e să fim siguri c'o să fim bine serviţi. Şi de asta să nici nu te'ndoeşti.

Nu voi povesti primele zile ale călătoriei pe Napo, pentrucă au fost nişte zile foarte banale.

Pe cât posibil ne ţineam de ţărm; curentul, nefiind acolo atât de puternic ca la mijloc, permitea folosirea vâslelor, pe care le înlocuiam cu prăjini de îndată ce apa curgea mai repede.

Intâlnirăm un mic vaporaş, al cărui căpitan ne întrebă încotro mergem.

James Hidleton, care avea o imaginaţie bogată, il informă că eram un savant francez, însărcinat de guvernul ţării mele cu o misiune în Peru şi Equator.

Pretutindeni sub soare te'ntâlneşti cu oameni cărora le place să pară bine informaţi.

— Ah! ştiu! spuse căpitanul vaporaşului. Am auzit de dv..

In zilele următoare zărirăm patru-cinci bărci cu Indieni. Cele mai multe ne evitară. Una singură se apropie de noi. Pe bord erau cinci Indigeni, despre care James îmi spuse că făceau parte din tribul *Yampos*, lucru ce mă uimi, căci aceşti sălbateci locuesc de obicei în ţinuturi situate la nordul lui Napo.

Dece veneau ei de aşa de departe şi unde se duceau?

James îi întrebă despre toate astea în *quichna*, pe care o vorbea perfect, şi pe care o înţeleg toţi Indienii, chiar şi cei care n'o vorbesc în mod curent.

Răspunsurile lor fură evasive.

Mi-amintesc că în seara acestei zile am

găsit de cuviinţă să dau repaos întregului personal.

Abia dădusem acest ordin şi atenţia ne fu atrasă de ceva ce plutea şi se rotia pe Napo şi pe care curentul îl ducea direct spre noi.

Nu era o barcă... Nu erau nici o îngrămădire de trunchiuri de copaci, căci atunci s'ar fi despărţit unul de altul...

— Aduce o plută! îmi dădui eu cu părerea.

James Hidleton avea nişte ochi foarte buni.

— Da! spuse el, e o plută!

Dar îndată exclamă.

— Da! e o plută şi să mă bată Dumnezeu dacă nu e ceva pe ea.

Hidleton nu se'nşela.

Dovada o avurăm cu câteva minute mai târziu, când pluta se ciocni de barca noastră şi oprirăm.

Intr'adevăr, era ceva pe ea...

Şi acest ceva era un om ale cărui braţe şi picioare erau strâns legate şi care părea mort.

6.

ZIS-A DOMNUL.

Mult aşteptata aventură venise.

Dezlegarăm pe acest nenorocit, a cărui stare era extrem de jalnică şi care părea că nici nu mai respira.

Din corpul lui complect gol se înfruptaseră milioane de ţânţari şi era încă acoperit de aceste insecte blestemate. Inţepăturile fuseseră înveninate de arşiţa soarelui şi cele mai multe supărau tare. Nu-ţi puteai

stăpâni o înfiorare gândindu-te la suferinţele ce trebue că le'ndurase nenorocitul de când fusese răstignit pe plută, până clipa când leşinase covârşit de prea crâncenă durere.

— E mort! declară Manuel Esquisitos.

— Aşa socot şi eu! aprobă Hidleton. Aşadar, cel mai simplu lucru ar fi să-i aruncăm corpul în apă...

— Nu cumva! îl întrerupsei eu. Dacă acesta e mort să-l îngropăm, nu să-l aruncăm în râu ca pe un stârv de câine.

James înălţă din umeri.

I se părea că pentru un cadavru e acelaş lucru dacă e dat pradă crocodililor sau îngropat în pământ, ca apoi să fie descoperit şi sfâşiat de fiarele pădurii.

Cu toate acestea nu spuse nimic împotrivă, ba chiar fu cel dintâi care puse mâna să ridice omul depe plută şi să-l transporte în barca noastră, de unde ne fu mai uşor să-l aducem pe ţărm.

Acolo-i spălarăm rănile, foarte numeroase, şi tocmai când terminarăm cu aceste prime îngrijiri, observarăm o vagă tresărire a pielei lui: trăia.

Nesimţirea în care se afla, dură mult. Dar după ce-l spălarăm şi-l unserăm bine cu ulei şi după ce-i mai turnarăm pe gât o duşcă de rachiu, leşinul lui se transformă puţin câte puţin în somn.

Omul era, vădit, salvat.

— Acum ce ne facem cu el? mă'ntrebă Manuel.

— N'avem niciun mijloc să ne cotorosim de el, răspunsei eu. O să-l ţinem pe lângă noi.

— Hm! spuse Hidleton strâmbându-se nemulţumit, nu totdeauna se împacă mila dusă prea departe cu prudenţa. Nu ştim nimic despre cetăţeanul acesta şi nici dece navighează într'un mod aşa de neobişnuit. Se prea poate să fie un om foarte cumsecade dar poate şi să fie un tâlhar şi jumătate.

Zâmbii, examinând înfăţişarea celui pe care-l salvasem dela cea mai grozavă dintre morţi: după faţa lui, ai fi jurat că era un predicator englez.

— Nu prea are aerul, răspunsei eu. Ştiu bine, James, că oamenii nu trebue judecaţi după înfăţişare, dar în ambele cazuri, ce riscăm? E singur şi noi suntem doisprezece.

Vedeam că Hidleton nu era convins. Chipul lui rămăsese înourat. Ţineam neapărat să ştiu cauza îngrijorării lui.

— Iată, dacă-i aşa. Senor, îmi explică uriaşul roşcovan, chestia asta nu-mi prea pare limpede.

— Dece, obiectai eu, trebue dimpotrivă că în realitate e foarte simplă: Părerea mea e că omul acesta, care-mi pare să fie Englez, a fost făcut prizonier de Indieni şi aceştia...

— Te întrerup, Senor! spuse Hidleton. Pe un alb Indienii l-ar fi putut ucide, întâi pentrucă e alb şi în al doilea rând ca să-l jefuiască, dar nu şi-ar fi dat osteneală să construiască o plută ca să-l răstignească pe el deasupra şi să-i dea drumul pe Napo. S'ar fi mulţumit să-l lase pradă jaguarilor.

Avea dreptate dar dreptatea asta mă cam umplu de nelinişte.

— Părerea mea, continuă James, e că nişte albi au făcut isprava asta, şi nişte albi

care se poartă aşa nu pot fi decât nişte tâlhari.

Presupunerea tovarăşului meu nu era deloc de dispreţuit.

— Om vedea, răspunsei eu, dar nu văd ce-ar face bandiţii de care vorbeşti, prin meleagurile acestea unde destul de rar se'ntâlnesc călători ce pot fi asasinaţi.

— De, Senor! ripostă James, nu eşti nici primul nici ultimul care vrea să descopere comoara Incaşilor!

La asta nu mai exista niciun răspuns.

Noaptea ne-o petrecurăm pe locul acesta, unde focul pe care-l aprinserăm ţinea la distanţă animalele primejdioase şi gonia întrucâtva ţânţarii.

Puţin înainte de a se crăpa de ziuă, necunoscutul se zvârcoli pe culcuşul lui şi rosti deslusit un cuvânt care ne făcu să tresărim uimiţi:

— Yasuni ! spusé el.

Yasuni! Era numele misteriosului râu la care ne propuneam să ajungem, râul de care Indienii vorbesc numai cu teamă şi în şoaptă şi care duce, zice-se, spre regiunile neexplorate de unde-şi scoteau Incaşii extraordinarele lor bogăţii.

De unde putea el cunoaşte râul Yasuni?

In orice caz aveam să ştiu, şi asta de cum necunoscutul avea să fie în stare să ne spună povestea lui.

Abia după amiaza, când pluteam de mult pe râu în sus, începu să-şi recapete întrucâtva cunoştinţa, deschizând şi închizând ochii, în timp ce — ciudat — mâna lui dreaptă se ridica şi se lăsa fără încetare,

— Să vedeţi că 'ncepe să ne ţie o predică, spuse râzând Manuel Esquisitos.

Ceva mai târziu şedeam lângă omul depe plută, cugetând la această aventură plină de mister şi contemplând cursul majestuos al Napoului şi măreţia pădurii ce se întindea pe ambele maluri, când deodată fui smuls din visarea mea de un suspin prelung al necunoscutului.

Mă privea într'un chip ciudat, apoi începu să dea din mână cum am mai spus, dar nu vorbi, deşi părea că vrea să spună ceva.

Il întrebai pe englezeşe cine era, de unde venea, ce i se 'ntâmplase.

Nu răspunse. Ştiam totuşi că nu e mut. Incercai atunci o experienţă...

— Yasuni! îi spusei eu.

Auzind numele râului, necunocutul tresări violent, se schimbă brusc la faţă; expresia lui, din indiferentă deveni îndurerată, în timp ce privirea i se umplu de nelinişte şi teamă.

— Edith! murmură el încetişor.

Şi din nou ciudatul personagiu se închise într'un mutism încăpăţânat din care nu mai ieşi, primind hrana ce i se dădea, arătându-se recunoscător pentru grija ce i-o purtam, dar nerăspunzând la niciuna din întrebările noastre.

Yasuni! Edith!

Un nume de râu... Un nume de femeie...

Ce mister împerechiase aceste două nume în gura acestui om? Zadarnic ne munceam mintea să ghicim.

Intr'o seară începu să dea din mâna

dreaptă de sus în jos, ca şi cum ar fi vrut să scandeze un discurs rostit în sinea lui.

Trei cuvinte eşiră din gura lui:

— Zis-a Domnul...

Mai departe nu merse iar noi nu aflarăm ce zisese Domnul...

7.

ADĂPOSTURILE DIN PĂDURE.

Nu trecu mult până să ne dăm seama că acest nefericit pe care-l înjolisem pe cât putusem de bine, era complect nebun, ceeace noi presupunem că era urmarea tratamentului barbar pe care-l îndurase şi la care, stăruia James Hidleton să susţic, nu de Indieni fusese supus.

Dar atunci, de cine? Trebuia atunci să admitem ipoteza căpitanului — căci înălţasem pe Americanul meu la gradul acesta ceeace-i făcuse plăcere — trebuia deci, să admitem prezenţa câtorva bandiţi în mijlocul singurătăţilor în care ne aventurasem ?

In aceste ţări exotice totul e cu putinţă; dar cine erau aceşti ticăloşi şi de unde veneau ?

La această întrebare, James Hidleton răspundea întâi arătând spre nord.

— Asta nu poate veni decât de colo. Pe acolo se scurg învinşii veşnicilor revoluţii, derbedei care nu se tem nici de Dumnezeu nici de dracul, şi mai puţin încă de oameni. Dar tot nu-i credeam în stare de asemenea mârşăvii.

In orice caz, faptul că nenorocitul rosteşte adesea numele râului Yasuni, arată că misterioasa dramă a cărei victimă a fost, trebue să se fi desfăşurat pe malurile lui.

— Cred că ai dreptate, Senor, aprobă James. Şi sper chiar că în curând vom şti cine e acest om şi cine sunt cei ce l-au maltratat, căci, cu viteza cu care înaintăm nu mai avem mult până să intrăm în Yasuni.

Şi într'adevăr, ne apropiam repede de gura râului, căci fusesem favorizaţi până atunci de o vreme minunată. Asta ne umplea pe toţi de mulţumire.

Numai Manuel Esquisitos nu împărtăşea optimismul general. Când totul merge prea bine, spunea el, e bine să te aştepţi la cele mai mari nenorociri. Această stare sufletească se traducea prin melancolia ariilor cântate de el din ghitară,

Instrumentul acesta cucerise pe clergyman (aşa îl botezase Hidleton pe enigmaticul nostru tovarăş de drum).

De îndată ce Manuel Esquisitos îşi lua ghitara şi începea să-i ciupească coardele, el devenea atent, clătina din cap în tactul muzicei şi în curând rostea câteva cuvinte, totdeauna aceleaşi.

„Yasuni... Edith... Zis-a Domnul...“

Trebue să adaog că nu ne era câtuşi de puţin o povară, căci ore şi zile 'ntregi stătea ghemuit în colţişorul lui, agitând mâna lui dreaptă de sus în jos şi de jos în sus şi părând că ţine un discurs. Asta pe James Hidleton îl amuza.

— Bun! spunea el. Clergymanul nostru iar îşi povesteşte istorioara.

Insfârşit zărirăm la stânga noastră faimo-

sul râu Yasuni, care avea să ne ducă în regiunile cele mai misterioase ale marei păduri a Amazonului.

Hidleton îmi vorbise mult despre Yasuni. Trecuse de mai multe ori în viaţa lui prin faţa gurii acestui râu dar nu navigase niciodată pe el. Ştia totuşi ce se vorbea despre el. Numai la auzul numelui lui, Indienii tremurau; îşi repetau în şoapte poveşti pe care, auzindu-le, ţi se ridica părul măciucă în cap şi, după care, pe Yasuni, departe de isvoare, acolo unde devenea un râu mare, exista o ţară în care nimeni nu putea pătrunde căci era apărată de făpturi nevăzute.

— De genii nici pomeneală, Senor, spunea însă James. Cel mult o seminţie indiană şi nici asta nu e dovedit. Cât despre acest nume de Yasuni, e luat din limba quichna şi înseamnă *râu mare*.

Cu toate acestea, dela un mal la altul nu măsoară nicăeri mai mult de treizeci de metri şi înaintezi ca într'o alee plină de linişte printre uriaşe masive de verdeaţă ce se unesc pe deasupra râului, formând o minunată boltă verde. Mii de păsări cu aripele admirabil colorate şi legiuni de maimuţe zburdau prin frunziş. Nu puteam spune că puteam duce lipsă de vânat.

Nu ştiam încotro ne îndreptam. Speram însă că la urma urmelor, undeva tot aveam să ajungem.

Ne mira însă faptul că nu zăream nici cea mai mică urmă de existenţă a vreunor oameni, nici chiar când poposeam pe mal în câte un luminiş.

Nicio urmă de picior omenesc, nicio cărare printre liane, şi nicăeri vreun adăpost locuit, vreo vatră părăsită.

Nici clergymanul nostru nu părea să recunoască locurile.

Nu vă puteţi închipui ce senzaţie ciudată începi să ai, când ai căpătat încredinţarea că eşti cel dintâi om care calci pe nişte meleaguri unde natura şi-a păstrat intactă virginitatea primitivă.

E un curios amestec de bucurie şi de teamă.

In a douazecea zi de navigare stăteam în picioare cu puşca 'n mână la prora marei noastre bărci, explorând cu privirea ţărmul, când deodată zării un animal marc, care, mirat de apariţia noastră, se oprise să ne privească.

Această curiozitate îi fu fatală.

Trăsei, îl nimerii, el încercă să fugă dar se poticni, căzu şi rămase nemişcat.

Nu era o pradă de dispreţuit; imediat traserăm la mal şi sării pe uscat, urmat de James Hidleton, de Manuel Esquisitos şi de unul din oamenii din Iquitos.

Tapirul, deşi rănit mortal, mai avea în el un rest de viaţă. Când ne văzu apropiindune, se ridică şi încercă să fugă dar nu ajunse departe. Il găsirăm într'un fel de luminiş, străbătut de un pârâiaş cu apa limpede.

Dar când intrarăm în această poiană, scoaserăm cu toţii deodată o exclamaţie de uimire.

Lângă pârâu fuseseră construite din frunze de palmier nişte adăposturi şi alături de ele mai fumegau încă resturile unui foc.

8.

O FUGĂ NEAŞTEPTATĂ.

Ne privirăm o clipă încremeniţi, Descoperirea aceasta era turburătoare şi deschidea în faţa noastră perspective pe care cu zece minute înainte nici nu le bănuiam.

Contrar părerii generale admise, în regiunile superioare ale fluviului Yasuni existau oameni.

Dar ce fel de oameni? Din ce rasă erau oamenii aceştia?

Aveam ceva de temut din partea lor?

Aceste întrebări, care era firesc să se nască în mintea mea, frământau şi pe James Hidleton şi pe Benito (Benito era omul originar din Iquitos, care debarcase odată cu noi pe ţărm).

Se apropiară de adăposturi, le examinară cu atenţie şi-i văzui privindu-se într'un mod ciudat.

In mirarea lor intra par'că şi un alt sentiment şi chipurile lor deveniseră grave.

— Ce e? îi întrebai eu.

— Ceva ciudat, Senor, îmi explică James, în timp ce Benito dădea aprobativ din cap la fiecare cuvânt al lui, aceste adăposturi, care nu se construesc decât pe câteva ore, uneori pentru a petrece o noapte în ele, n'au fost făcute de Indieni!

Tresării.

— Credeţi? exclamai eu.

— Pot să şi jur! afirmă Americanul. Şi Benito şi eu am fost siguri de asta dela prima aruncătură de ochi. Asta se cunoaşte după o mulţime de mărunţişuri pe care d-ta nu le-ai putea observa.

De altfel, Indienilor, extrem de prudenţi, şi care prevăd dinainte toate primejdiile posibile, nu le-ar fi trecut niciodată prin minte să aprindă un foc atât de aproape de râu, cu riscul să atragă atenţia celor care-l urcă sau îl scoboară.

Zâmbii. Hîdleton ghici dece.

— D-ta îţi zici, Senor, că pe Yasuni sunt rari călătorii. Rari dar pot totuşi să existe, dovadă prezenţa noastră aici. Crede-mă, Senor, aici au fost nişte albi care, după părerea mea, nu pot fi decât nişte mişei, nişte mişei primejdioşi. Altfel n'ar fi fugit la apropierea noastră. Ar fi fost fericiţi să ne vadă.

Americanul îşi roti privirea primprejur.

— Probabil că nu sunt prea departe, încheiă el. Dar ar trebui să pierdem multă vreme ca să pornim în căutarea lor, într'un asemenea loc.

De jur împrejur pădurea, cu o înfăţişare de nepătruns.

Stăteam tustrei, duşi pe gânduri, îngrijoraţi.

Deodată furăm smulşi din gândurile noastre de o exclamaţie a lui Manuel Esquisitos.

Ne întoarserăm şi-l văzurăm, cu faţa schimonosită de groază şi tremurând din tot corpul.

Am uitat sau, mai exact, n'am avut prilejul să spun până acum, că secretarul

meu — să-i lăsăm acest titlu care-i măgu-leşte vanitatea — avea curaj cât să mai dea şi la alţii, de altfel ca cei mai mulţi dintre conaţionalii lui.

Din tot acest curaj însă, nu mai rămânea nici urmă când se afla în faţa unui păian-jen.

Abia se ţinea să n'o ia la sănătoasa.

E, dar, uşor de închipuit prin ce spaimă grozavă trecu, când zări deodată, ieşind dintr'un zid de cactuşi, un păianjen enorm, un adevărat monstru, cu ghiarele lungi şi negre, cu corpul roşcat, larg cât o farfurie, şi care se îndrepta încetişor spre el.

Nu ştiu exact cum s'o fi numind acest animal înspăimântător, dar Benito, care se repezi la el şi-l zdrobi cu o lovitură de pat de puşcă, ne spuse că acest păianjen omora şi mânca păsări şi la marginea satelor ataca cu succes chiar şi orătăniile.

Pe de altă parte muşcătura lui poate fi mortală şi chiar Benito ne povesti că unul din camarazii lui din tinereţe, muşcat de un astfel de păianjen, nu putuse fi salvat cu toate îngrijirile date la timp.

După ce se mai risipi emoţia stârnită de acest incident, îl întrebai pe James ce credea să facem.

— Să încercăm să descoperim pe albii care se ascundeau în pădure? Sau mai bine să-i lăsăm în voia soartei?

— Aminteşte-ţi, Senor, spuse deodată „căpitanul", ce ţi-am spus când cu clergymanul. Ţineam morţiş că nu Indienii răstigniseră pe bietul om pe pluta pe care l-am găsit.

— Şi crezi, îl întrerupsei eu, că asta au făcut-o indivizii care au fugit de-aici?

James dădu afirmativ din cap.

— La urma urmelor, murmurai eu, ceeace spui d-ta nu-i deloc cu neputinţă! Şi dacă-i pe-aşa, cel mai cu cap ar fi să ne continuăm călătoria.

— Asta e şi părerea mea, Senor! aprobă James.

Manuel şi cu mine lăsarăm pe căpitan şi pe Benito să jupoaie şi să taie în bucăţi tapirul, iar noi ne duserăm să le trimetem ajutoare pentru transportul cărnii.

Nu era încă un sfert de ceas de când ne întoarserăm la barca noastră, când se petrecu un fapt de necrezut, la care nimic nu ne făcuse să ne aşteptăm şi care avea să dea expediţiei noastre un caracter cu totul nou.

Când plecasem noi, clergymanul şedea, după obiceiul ce-l luase de când navigasem pe Yasuni în sus, la prora bărcii, şi nu-şi întrerupea discursul lui interior decât când era furat de zborul păsărilor, de zbenguelile maimuţelor sau de peştii ce înotau în apa limpede.

In ziua aceea era tot la locul lui obişnuit, dar buzele lui nu se mişcau, mâna lui rămânea imobilă şi nici păsările, nici maimuţele şi nici peştii multicolori nu-i atrăgeau atenţia. In locul lor privea pădurea...

Făcea impresia că ar fi voit să-i sfredelească cu privirea adâncurile.

Deodată se ridică, veni lângă mine şi mă apucă de braţ, strângându-mi-l cu putere.

— Yasuni! spuse el.

— Yasuni! repetai eu, arătând râul.

El întinse mâna înspre pădure.
— Edith ! spuse el iar.
— Edith ! repetai eu.

In acelaş timp, arătai ca şi el pădurea. Atunci se întâmplă ceva uluitor... Clergymanul izbucni în râs, apoi aruncându-se, cu o sprinteneală uimitoare pe deasupra bordului bărcii, o luă la goană strigând şi gesticulând: — Edith! Edith!

Buimăcit de iuţeala cu care se petrecuse această scenă, n'avui timp să-l reţin pe sărmanul nebun dar,după trei clipe,mă repezii în urma lui, încercând să-l ajung.

Abia pusei piciorul pe pământ că clergymanul şi dispăru.

La strigătele lui, James Hidleton şi tovarăşii lui, neştiind ce se întâmplase şi bănuind un atac, părăsiră tapirul şi sosiră în fugă iar oamenii rămaşi pe vapor coborâră şi ei pe uscat.

Se strânseră cu toţii în jurul meu iar eu le explicai ce se întâmplase şi cum fugise clergymanul.

Numai James Hidleton, flegmatic ca un American, nu împărtăşi uimirea generală.

— N'o să ajungă departe! spuse el liniştit. Şi dacă nu se întoarce de bună voie, atunci şerpii şi jaguarii ne vor face serviciul să nu mai auzim niciodată de el.

— O! protestai eu, doar nu-ţi închipui James Hidleton, c'o să-l las pe nenorocitul ăsta să dea buzna spre o moarte fioroasă, fără să fi încercat să-l scap!

9.

O URMĂ MISTERIOASĂ.

Cuvintele mele îl făcură să roşească de gluma ce o făcuse, căci nici el gândea aşa.

— Adevărat, spuse el, nu-l putem părăsi aşa pe clergyman. Nu-i el de vină că l-au părăsit minţile. Mai ales că departe n'o să poată ajunge. Numai cu ajutorul mâinilor, n'o să-şi poată croi drum prin pădure.

Ne întrebam cum de nu fusese clergymanul nevoit să se oprească după prima sută de metri.

— Insoţeşte-mă, James! îl rugai eu.

— La ordinul d-tale, Senor! răspunse Americanul.

Nu mă adresasem şi lui Manuel Esquisitos dar nici nu era nevoie, căci acest secretar model ştia că locul lui era totdeauna alături de mine.

— Totuşi, adăogă căpitanul, chiar pentru o expediţie atât de simplă n'o să fim prea mulţi şase inşi.

Acest exces de prudenţă, la un om ca James Hidleton, îmi părea exagerat.

— Vom rămânea noi trei, dacă ţii numai decât, reluă el, dar nu uita, Senor, că pădurea e locuită de indivizi destul de deochiaţi. Dovadă adăposturile.

Minutele se scugeau... Nu era timp de stat la discuţie...

— Bine! declarai eu, o să ne însoţească şi Benito.

Aveam, dealtminteri, convingerea că vom găsi foarte repede pe fugar.

Plecarăm, înaintând foarte anevoie printre arbori, prin vălmăşagul de liane, ocolind pecât cu putinţă enormele masive de cactuşi cu ţepi lungi, care întrec orice reţele de sârmă ghimpată.

Uneori, James Hidleton şi Benito trebuiau să înlăture cu lovituri de secure obstacolele prin care ne era peste putinţă să trecem.

Nu înţelegeam cum putuse clergymanul, care n'avea nici cea mai mică unealtă ca să-şi croiască un drum, să capete un astfel de avans faţă de noi.

— Cine ştie prin ce ungher o fi căzut! mormăi căpitanul. Pe cât îmi pare, Senor, ne pierdem timpul şi ne ostenim de geaba.

— Să mai înaintăm! răspunsei eu. Dacă peste un sfert de oră, nu vom fi găsit nimic, o să ne înapoiăm.

Ne urmarăm deci greaua noastră explorare, care dura de mai bine de o oră, dar înainte de termenul pe care-l hotărîsem, furăm opriţi de un cot al râului, al cărui curs era foarte întortochiat.

N'avurăm încotro şi făcurăm halt.

Era de neînchipuit ca nenorocitul să fi ajuns până aici.

Dezamăgiţi, întristaţi, rămaserăm nemişcaţi, fără să ne putem hotărî să părăsim locul acesta, mica plajă de nisip roşu care mărginea pe Yasuni pe o lungime de aproape cincizeci de metri, pe când pe malul opus se ridica un perete stâncos de şapte-opt metri înălţime.

Nu puteam presupune că clergymanul încercase să străbată înnot râul. Totuşi explorarăm plaja şi deodată Benito, care se cam

îndepărtase de grupul nostru, scoase un strigăt şi ne făcu semn să venim.

Pe nisip pescoperise urme de paşi...

Dar un lucru ne cam punea la încurcătură: paşii aceştia veneau dinspre râu şi, cu toate cercetările noastre, nu izbutirăm să mai găsim şi alţii care să se fi îndreptat spre Yasuni.

Nu se putea totuş admite că omul acesta, a cărui existenţă ne fusese desvăluită de către urmele de paşi pe nisip, venise din apă!

James Hidleton se aplecase spre pământ...

Când se ridică, trăsăturile lui exprimau uimire.

— Ştiţi, Senor, îmi zise el, n'ar fi câtuş de puţin surprinzător ca piciorul acesta să fie al unei femei.

— Crezi? îl întrebai eu.

— Căpitanul are dreptate! afirmă Benito. Da repetă el, căpitanul are dreptate. E urma unui picior de femeie.

— Dar atunci, exclamai eu, femeia această trebuie că nu e departe.

Benito clătină din cap.

— Tocmai aci te înşeli, Senor, îmi zise el. Urma aceasta nu e proaspătă. Trebuie să fie veche de câteva zile, de o săptămână, poate de două. Dacă ar fi de azi, nisipul s'ar fărâma sub degete. Vezi însă că rezistă. Pricina e umezeală nopţilor şi căldura soarelui, ziua. Asta a întărit întipăritura, care va rămâne vizibilă atâta vreme cât nu va ploua sau nu se va revărsa râul.

— D-ta ce crezi, Hidleton? întrebai eu.

— Eu cred, răspunse el, că Benito nu se înşeală.

— Dacă-i pe aşa, observai eu, e inutil să

căutăm să găsim pe femeia aceasta. N'o s'o găsim, după cum n'am dat nici de urma clergymanului. Dar iată, într'o singură zi două fapte destul de ciudate. Descoperirea adăposturilor ne-a dat de veste că prin meleagurile acestea se'nvârtesc nişte albi şi acum găsim urma trecerii unei Indiene, căci nu poate fi vorba decât de o Indiană.

Timpul se scurgea... Trebuia să plecăm dacă nu voiam să riscăm să ne petrecem noaptea în pădure...

Ne găsirăm oamenii cam neliniştiţi, şi asta pentru două motive.

In primul rând, li se păruse că lipsa noastră se prelungeşte mai mult decât se cuvenea şi începuseră să se întrebe dacă nu cumva ni se întâmplase vreo nenorocire.

Pe de altă parte, în două rânduri, ceva ce părea un semnal, ca o chemare, răsunase la o mică depărtare, când pe malul drept, când pe malul stâng al râului.

Cu siguranţă că nu era strigătul unei fiare sălbatece...

Nu însemna asta că semnalul acesta, chemarea aceasta, provenea dela fiinţe omeneşti?

Lucrul părea neîndoios şi ne îndemnă, pe James Hidleton şi pe mine, să luăm pentru la noapte diferite măsuri de prevedere, la care nu recurserăm în nopţile trecute.

Hotârîrăm, în deosebi, că doi dintre noi vor veghia, cu rândul, la capetele marei noastre bărci, aşa încât să poată da la timp alarma, în caz că s'ar produce un incident anormal.

Firește că nu mai fu vorba de coborît pe uscat. Pe apă eram la adăpost de un atac

prin surprindere şi atacurile neaşteptate nu întotdeauna ai timpul să le respingi.

La dreptul vorbind, nu eram prea turburaţi, căci doisprezece oameni, bine înarmaţi, nu prea au a se teme de mare lucru. Cu toate astea în noaptea ceea dormii rău.

Eram necăjit de dispariţia clergymanului, care, poate că şi căzuse sub ghiarele unui jaguar.

Eram preocupat de chestia adăposturilor şi de convingerea pe care mi-o făcusem, în urma spuselor lui James Hidleton şi a lui Benito, că oamenii albi, care nu puteau fi decât nişte tâlhari, se aflau ascunşi în pădurea dealungul căreia pluteam...

Insfârşit mă ţinea treaz maicuseamă misterul acestor paşi de femeie, întipăriţi adânc în nisip şi care veneau dinspre râu,

Cum se făcea că eşeau din râu?

Incotro mergeau?

10.

O AMENINŢARE MUTĂ.

Dimineaţa eram în aceeaş dispoziţie,

Imi părea interesant să caut să luminez misterul acestui picior de femeie întipărit în nisip. Da, fără doar şi poate, o Indiană.

Cel puţin presupunerea asta părea cea mai logică.

Dar, pe de altă parte, gândeam şi la numele acela, pe care-l rostea atât de adesea clergymanul şi pe care-l repeta cu atâta putere în momentul în care, într'o violentă criză de nebunie, se repezise spre pădure.

Edith! să fi fost numele unei făpturi imaginare?

Să fi fost al unei moarte, a cărei pierdere să fi zdruncinat minţile bietului om?

Dar dacă era al unei femei în viaţă, a aceleia ale cărei urme le găsise Benito pe plaja cea mică?

Chestiunile acestea mă preocupau până într'atâta, că aproape uitasem de adevărata ţintă a expediţiei mele.

Pot să vă încredinţez că faimosul tezaur al Incaşilor era la o mie de leghe de mintea mea.

Când ne reluarăm navigarea, îl prevenii pe James Hidleton de intenţia mea de a aborda în locul unde ajunseserăm în ajun. şi, împotriva aşteptărilor mele, el nu se arătă defel surprins.

Dimpotrivă, zâmbi amuzat.

Il întrebai dece.

— O! îmi răspunse el, e simplu, Senor! Am fost sigur că povestea cu piciorul cela de femeie o să te frământe, o să-ţi îmbolndească curiozitatea, şi că o să vrei să încerci să afli mai mult.

— Nu te-ai înşelat, Hidleton! mărturisii eu. Dar d-ta ce crezi despre asta?

Americanul nu şovăi.

— Exact acelaş lucru ca şi d-ta! zise el. Se afirmă că nişte Indieni de rasă necunocută, se ascund în această parte a pădurii. Crezusem că asta nu e decât o poveste, dar acum sunt sigur. Femeia aceasta, aî cărei paşi i-am văzut în nisip, nu e singură pe lume, cu siguranţă. Trebuie că aparţine acelui trib misterios. N'ar fi rău să izbutim

să punem mâna pe oamenii aceştia. Drept e că ne vom abate astfel din drumul nostru...

— Dacă se poate spune că urmezi un drum, îl întrerupsei eu, atunci când mergi la întâmplare.

— E drept! aprobă căpitanul. Dealtminteri nimic nu dovedeşte că drumul pe care-l vom lua, nu va fi tocmai cel bun. La urma urmelor, dacă există un tezaur al Incaşilor, sălbatecii în căutarea cărora vom porni, se prea poate să fie chiar paznicii ei.

Ideia aceasta ne făcu să râdem.

Din pricina cotiturilor râului ne trebui timp mult ca să ajungem la plaja cea mică, pe care o recunoscurăm fără greutate.

Toţi paşii noştri din ajun se zăreau foarte desluşit, ceeace ne îngăduia să constatăm că nu ne înşelasem şi că nu luam o plajă drept alta, ceeace n'ar fi fost chiar cu neputinţă...

Dar întipăritura piciorului femeii nu mai exista!

Acolo unde-l descoperise Benito şi mai departe, în fiecare loc unde o găsisem iar, cu câteva ore înainte, nisipul era netezit deabinelea.

Era uimitor.

— Ce zici tu de asta, Benito? întrebă James.

Metisul nu răspunse.

Aplecat spre pământ, se îndreptă până la locul unde plaja făcea loc pădurii, apoi făcu cale întoarsă, urcă din nou, coborî o a doua oară şi rămase cufundat în tăcere timp de un minut.

— Zic, răspunse însfârşit Benito, că trebuie să fie pe-aici o bandă de ticăloşi de

indieni (trebue să ştiţi că el însuşi era metis), dar nişte Indieni care nu seamănă cu ceilalţi şi care trebuie că ţin să rămâie ascunşi. Temându-se să nu fie trădaţi de întipăriturile paşilor, le-au şters. Deci, eri, nu se aflau departe de noi şi ne supravegheau. Cine ştie dacă nu ne supraveghiază şi acum.

Instinctiv privirăm în jurul nostru. Nu văzurăm nimic. Nu se mişca o frunză. Aveai impresia că te afli într'o pustietate.

Dar, cu toate acestea, presupunerea lui Benito nu era absurdă.

Aşa că, deşi niciunul din noi nu era fricos, aveam totuşi cu toţii o senzaţie neplăcută.

— Ce facem? întrebai pe James.

— Ce-ai să doreşti, Senor, îmi răspunse el. Alegerea nu-i grea! Sau pornim drept înaintea noastră, sau ne urmăm drumul pe Yasuni în sus.

Personal, dorinţa mea era să o pornim în cercetare dar, faţă de tovarăşii mei, aveam o răspundere şi nu-mi era îngăduit să-i antrenez, numai ca să-mi fac o toană, într'o aventură care ar fi putut deveni periculoasă.

Hidleton înţelese ce se petrecea în mine.

— Dacă o luăm drept înainte, reluă el, vom da din nou de rău. Să admitem că asta cere câteva ore, şi chiar ziua întreagă, căci nu se poate umbla repede prin desişul ăsta. In drum, riscăm să facem descoperiri interesante. E un lucru ispititor. La capătul călătoriei ne vom regăsi barca şi vom examina acunci ce vom face mâine.

Propunerea era cuminte. O adoptai.

Barca avea să meargă pe Yasuni în sus

până în momentul în care noi aveam s'o strigăm depe mal. Având în vedere puterea curentului, care devenise mai rapid, ea n'avea să ne ajungă decât târziu. Drumul nostru nu era lesnicios dar aveam avantajul de a înainta în linie dreaptă.

Ca şi în ajun, eram patru. Hidleton, Manuel, Benito şi eu, bine înarmaţi, bine aprovizionaţi cu cartuşe, purtând asupră-ne cuţite solide şi încărcaţi cu cutii de conserve.

Atrăsei atenţia căpitanului că, pentru un drum de şapte-opt ore, duceam provizii de parc'am fi trebuit să rămânem o săptămână fără a ne întoarce la cartierul nostru general.

— Senor, îmi răspunse doctoral James Hidleton, mai bine mai mult decât prea puţin. Belşugul n'a stricat niciodată nimănui.

In schimb, lui Manuel Esquisitos îi spuse:

— Cât despre d-ta, nimic nu te împiedecă să laşi pe bord şunca pe care o porţi în spinare şi care e o povară inutilă.

Manuel îl trăsni cu privirea.

— Află, îl spuse el acru, că o ghitară nu-i o şuncă. Altfel ai vorbi de ea dac'ai şti să cânţi. Dar ăsta-i un lucru care nu-i la îndemâna orişicui.

Curmai schimbul lor de cuvinte.

Nu ne mai rămânea decât să plecăm.

— Pornim! comandai eu. Benito mergea înainte. Eu îl urmam. Manuel venea în urma mea iar James Hidleton forma ariergarda.

Primele clipe fură anevoioase dar, deodată, Benito scoase o exclamaţie şi se opri locului.

— O cărărue! zise el.

Aşa şi era! E drept că trebuia să ai nişte

ochi tare ageri s'o distingi, ochi de Indian. James, Manuel şi eu n'am fi fost în stare să descoperim cărăruia aceasta aproape invizibilă, pe care trebuie că o urmase, cu puţin timp înainte, femeia al cărei picior rămăsese întipărit în nisip.

— Nu e o părere! declară Benito. Cărăruia există şi o veţi putea desluşi şi d-v. îndată.

Sub paşii noştri, se desenă o cărărue îngustă, alergând pe un muşchi des şi tare, pe care nu rămânea nici o întipăritură.

Eram tot în necunoscut... Dar acum eram preveniţi că în dosul acestui necunoscut se aflau oameni... Reluarăm mersul cu inima bătândă, cu urechile ciulite, cu ochiul la pândă, gata la toate surprizele...

Nu umblam decât de câteva clipe.

Pentru a doua oară, Benito se opri brusc.

— O! o! exclamă el, iată-ne preveniţi şi ameninţaţi!

Vorbind astfel, ne arătă o săgeată împlântată în mijlocul cărăruii.

Avertismentul era limpede.

Ne era oprit să mergem mai departe.

Altminteri, dac'am fi trecut dincolo, viaţa ne-ar fi fost în primejdie.

11.

SOMN INTRERUPT.

Nu ne avântaserăm într'o astfel de aventură ca să dăm înapoi în faţa unei ameninţări, fie ea chiar serioasă.

Trecurăm deci de săgeată, lăsând-o acolo

unde fusese înfiptă şi umblarăm vreo oră fără să vedem umbră de primejdie.

Nu înaintam repede, căci urma dispărea uneori şi numai cu multă trudă o regăseam apoi, puţin mai departe.

Am fi fost nevoiţi să renunţăm, din capul locului, fără de Benito, care era înzestrat cu o îndemânare neobişnuită şi cu un fler minunat.

Pista devenise deodată mult mai largă şi mai netedă şi începusem să nădăjduim că ea ne va duce curând la vreo tabără, la vreun sat, când, spre marea noastră surprindere, dispăru brusc.

Inainte, la dreapta şi la stânga noastră, drumul era barat de masse enorme de cactuşi de o înălţime extraordinară, printre care era cu neputinţă să-ţi faci drum, fără să mănueşti cu putere securea.

Ce rost avea cărăruia dacă se înfunda fără să ducă nicăeri? Asta miroase a capcană.

— Pare-mi-se, dragă Benito, observă James Hidleton, mângâindu-şi barba, că am căzut într'o capcană. Vezi, asta n'ai prevăzut, băiete! Cel mai bun lucru ce-l avem de făcut ar fi, să ne întoarcem. Aici, dacă sălbatecii ne sunt ostili, ei pot, fără ca măcar să se-arate, se ne omoare ca pe nişte iepuri.

— Dacă asta le-a fost intenţia, răspunse Benito, lucru ce l-am putea crede după ameninţarea cu săgeata, atunci nu aveau nevoie să aştepte sosirea noastră aici. Am căzut într'o cursă, căpitane, dar o să ne descurcăm uşor, căci, după cum ai spus, n'avem decât să ne întoarcem. Inţeleg totul. La început pista era bună, apoi încetează să mai fie,

devenind o pistă falşă, menită să rătăcească de duşmanul alb sau roşu. M'am lăsat tras pe sfoară. Mare nătărău mai sunt.

Sărmanul Benito îşi frângea mâinile.

— Nu-i mare nenorocire! asigurai eu. La urma urmei, n'am pierdut decât puţin timp. Sunt de părerea lui Benito, continuai eu, adresându-mă lui James, şi cred că dacă Indienii ar fi vrut să ne distrugă, n'am fi avut de aşteptat mult dovada acestei intenţii. Să ne întoarcem,

Făcurăm cale'ntoarsă, hotărâţi să ne înapoiem dacă va fi nevoie până la fluviu, pentruca să ne îndreptăm apoi pe altă cale, dar nu fu nevoie să mergem atât de departe.

Benito ţinea să repare ceeace numea el o greşeală şi care nu era de fapt greşeală.

Mergea deci, cu nasul în jos, ca un câine de vânătoare, explorând pământul, sfredelind cu privirea desişul negru, oprindu-se, pornind din nou, dedându-se la un manej curios, care mă interesa cu atât mai mult cu cât îmi dădeam seama că nu juca o comedie.

Deodată, el exclamă:

— Aşteptaţi-mă!

Şi, fără un cuvânt mai mult, el dispăru, pornind-o printre copaci, mărăcini şi liane.

Rămaserăm împietriţi de uimire în faţa acestei dispariţii bruşte a lui Benito, întrebându-ne ce lucru o fi văzut, care să-l fi hotărât să ne părăsească în aşa chip, fără să-şi mai dea osteneala să ne lămurească.

— Aşteptaţi-mă! ne spuse el. N'aveam altceva de făcut. Locul era de altfel potrivit pentru aşteptare. Era un luminiş vast, cir-

cular, şi pădurea forma în jur un cerc de nepătruns.

Avantajul nostru era că nu puteam fi atacaţi fără ca adversarul să iasă la iveală; mai ales că în cazul de faţă nu era vorba decât de nişte sălbateci care, evident că nu puteau fi înarmaţi decât cu arme primitive. Situaţia ne asigura o superioritate sdrobitoare.

Ne întinserăm pe iarbă şi ne înarmarăm cu răbdare.

Deodată, o hoardă de maimuţe împânzi copacii din jur.

Zărindu-ne, stătură mai întâi tăcute dar, liniştite de nemişcarea noastră, se dedară la jocurile şi gimbuşlâcurile lor obişnuite, care întotdeauna, chiar când asişti la ele de mai multe ori pe zi, îţi oferă un spectacol din cele mai îmbucurătoare.

Asta ţinu ca la vreo oră...

Apoi, unul din aceste animale scoase un strigăt ascuţit, care trebuia să aibă vreun înţeles deosebit, căci toţi camarazii lui, încetându-şi exerciţiile, rămaseră nemişcaţi şi atenţi. Un al doilea ţipăt...

Era desigur un ordin şi,cât ai clipi, toată banda îşi luă tălpăşiţa.

— Hm! spuse Hidleton, iată ceva ce nu pare semn bun!

Simţeam şi eu la fel. Cât despre Manuel Esquisitos, care era foarte fatalist, el păstra în toate împrejurările un calm desăvârşit.

In cazul de faţă, s'ar fi emoţionat într'adevăr degeaba, deoarece avurăm îndată explicaţia fugii grăbite a hoardei de maimuţe.

O pricinuise apropierea lui Benito.

— Ei bine? strigai eu.

— Bine! Senor, îmi răspunse el, am regăsit una din urme, căci trebuie să fie mai multe. Dar nu cred s'o putem urma pe asta, care trebuie să ducă la locul unde am fost eri. Nu am putea regăsi barca, luntrile şi oamenii noştri. E limpede că, dacă vreţi totuş...

— Nu! întrerupsei eu. Ar fi o prostie. Cine ştie dacă n'am făcut o greşeală, căutând să regăsesc pe această femeie care venea din râu fără să pară că s'ar fi dus încolo. Mi-ar fi plăcut s'o văd. Deasemeni mi-ar fi plăcut să-l regăsesc pe bătrânul nostru clergyman. Trebuie să renunţăm la asta. Nu crezi şi d-ta aşa, James Hidleton?

— O! eu! îmi răspunse uriaşul roşu, odată ce m'am pus la ordinele d-tale, Senor...

— E un motiv în plus, întrerupsei eu, ca ordinele mele să fie bine cumpănite.

Prin urmare, ne orientarăm cu ajutorul unei mici busole, de care nu mă despărţeam niciodată, îndreptându-ne spre nord-vest, drum ce trebuia să ne ducă la unul din cotu-rile lui Yasuni, unde am fi aşteptat flotila noastră, care avea consemnul să navigheze până în noapte şi nu mai mult.

Nu mai era departe noaptea, când ajunserăm la râu.

Nădăjduisem să zărim barca cea mare... Furăm dezamăgiţi... Yasuni era pustiu... Şi deoarece cădea întunericul, nu mai puteam nădăjdui să vedem sosind şi restul expediţiei noastre.

Acestea fiind împrejurările, nu ne rămânea altceva de făcut decât să ne aranjăm să petrecem noaptea în locul acesta, cu ris-

cul, ce-i drept, să fim atacaţi de ţânţarii care formau un nor deasupra mlaştinilor.

Pentruca să ne apărăm de ţânţari şi cu scopul să îndepărtăm fiarele sălbatece, aprinserăm un foc. In jurul acestuia, luând situaţia pe cât de stoic cu puţinţă, mâncarăm fără grabă, examinând ce aveam de făcut a doua zi.

Hotărîrăm să aşteptăm barca şi să continuăm să plutim, cum făcusem şi până atunci, dealungul râului. Era hotărîrea dictată de înţelepciune. Stăturăm de vorbă destul de târziu... Apoi, simţindu-ne somnoroşi, ne lungirăm pe nisip şi nu mult după aceea închiserăm ochii.

Dar nu dormeam nici de o oră, când furăm treziţi, toţi patru, de un tămbălău înspăimântător.

12.

CATASTROFA!

Nu! nu există alt cuvânt...

Era înspăimântător şi timp de cinci-şase minute furăm realmente îngroziţi.

In viaţa mea n'am auzit o cacofonie aşa de oribilă, nici chiar în sălile de concert unde se cântă muzică modernă.

Părea că s'au deslănţuit deodată toţi demonii infernului, ai pământului şi ai cerurilor.

Nici o expresie nu ar putea da o ideie despre urletele, sbieretele, scrâşnetele, chemările stridente, în care păreau să se amestece din când în când şi răgetele fiarelor săl-

batece. Inţeleserăm că acest sgomot infernal se datora numeroşilor sălbateci ascunşi în pădure, nu departe de noi.

Se pregăteau să ne atace, după ce au încercat să ne demoralizeze?

Puteam presupune asta dar nu era deloc probabil şi nici nu intra în obiceiurile Indienilor, care, dându-şi toată osteneala să nu lase să li se ghicească prezenţa, se bazează pe surpriză.

Aşa procedează ei întotdeauna.

Numai pe calea asta reuşiseră, înfricoşetorii Huambisas, să distrugă, într'o noapte, colonia Borja.

Sălbatecii de pe cursul superior al lui Yasuni nu procedau la fel.

Erau oare dintr'altă rasă?

In orice caz, aşteptam plini de hotărîre atacul lor, în timp ce hărmălaia făcută de ei creştea mereu.

Până la urmă ne deprinserăm totuş cu ea.

— Mărturisesc, Senor, îmi spuse râzând James Hidleton, că nu mă aşteptam la o asemenea trezire din somn. Turbate mai sunt şi lighioanele astea! Vreau să cred, Manuel Esquisitos, că altfel se obişnueşte în ţara d-tale să se cânte cuiva o serenadă!

Rezultatul acestei glume fu uluitor.

Nu ştiu nici azi cum de-i trăznise aşa ceva prin cap dar, în loc să răspundă Americanului, secretarul meu îşi luă ghitara şi, cu cel mai desăvârşit calm, ca şi cum ar fi fost în deplină siguranţă, începu să cânte primele măsuri din *Mandolinata*.

Era tocmai într'un moment când sgomotul se mai potolise.

In mijlocul acestei nopţi senine, în aerul

acesta curat, în tăcere măreaţă a naturii, sunetele se înălţau cu o claritate uimitoare.

Se auziau desigur de foarte departe şi sălbatecii nu puteau pierde nici o notă din celebra fantezie a lui Paladilhe.

— Ai înebunit, Manuel! strigai eu.

Această exclamaţie nu-l turbură câtuş de puţin pe ghitarist.

Continua să cânte şi trebuie să mărturisesc că niciodată nu făcuse să vibreze, cu mai mult suflet, coardele ghitarei lui.

Şi — de necrezut — cum v'am mai spus, rezultatul fu uluitor.

Sălbatecii, care auzeau, desigur, pentru prima oară în viaţa lor sunet de ghitară, păstrară cea mai adâncă tăcere.

Rămăseseră fără doar şi poate încremeniţi, pătrunşi de admiraţie, crezând fără'ndoială în prezenţa unei armonioase şi misterioase divinităţi.

Manuel nu se opri la mijlocul drumului.

După *Mandolinata* urmă *Adevărata Paloma*, apoi fu rândul *Serenadei lui Toselli*, apoi nu mai ştiu ce urmă, şi n'aş îndrăzni să afirm că îndrăcitul muzicant nu şi-a terminat concertul cu serenada burlescă a *Celor doi Orbi*.

Când obosi de atâta cântat şi îşi trecu ghitara pe umăr, crezurăm că sălbatecii vor reîncepe să strige şi să urle.

Nu se întâmplă însă nimic. Până'n zori nu mai fu turburată tăcerea pădurii.

Manuel Esquisitos triumfa.

— N'aveam dreptate să spun, Senor, îmi atrase el atenţia, că numai să ştii să cânţi şi poţi face în pace ocolul pământului cu o ghitară pe umăr?

Exagera... Dar era sigur că, în cazul acesta, ghitara lui Manuel Esquisitos avusese un efect miraculos. Datoram acestui băiat câteva ore de odihnă desăvârşită, ore în timpul cărora furăm totuş ameninţaţi de cea mai mare primejdie.

Trezindu-ne, zărirăm, la zece paşi de noi, mai multe săgeţi, în totul asemănătoare cu cea din ajun, înfipte în nisip şi formând un semicerc în jurul lagărului nostru.

— Drace! spuse Hidleton, ce noroc că aceste săgeţi, care sunt poate otrăvite, au fost aruncate prea aproape.

Benito se şi dusese să examineze săgeţile.

Făcu un semn de negare.

— Nu! nu! spuse el. Când aruncă Indienii o săgeată, îşi ajung ţinta. Cu mâna au fost înfipte săgeţile astea în nisip.

Eram cu toţii cam neîncrezători, Dar când Benito ne arătă întipăriturile de paşi ce veneau dinspre pădure şi se întorceau într'acolo, trebui să recunoaştem că avea dreptate şi că, fusese cât p'aci să fim şi noi măcelăriţi în timp ce dormeam.

Un lucru reeşea însă limpede din acest incident...

Misterioşii locuitori ai pădurii nu ne voiau răul... Ne interziceau însă să pătrundem în ţara lor, ceeace ne arăta că aceşti sălbateci ştiau că n'au să se aştepte la nimic bun dela albi.

Ţinurăm sfat... Ce aveam de făcut?

Nu era cel mai cuminte să aşteptăm sosirea bărcii noastre?

Asta fu soluţia la care ne oprirăm. Dar se scurse toată dimineaţa fără să apară barca. Această întârziere era ciudată.

Eram atât de convinşi de nevoia de a fi în legătură cu partea principală a expediţiei, încât furăm de părere că,deoarece barca nu venea la noi, trebuie noi să mergem înspre ea, ţinând,pe cât deaproape ne va fi posibil,malul lui Yasuni.

Eram gata s'o pornim la drum când,pe râu,se ivi o luntre, o luntre pe care o recunoscurăm: era a noastră.

Pe luntre era un singur om, unul din cei doi vlăjgani, care nu se hotărîseră să ne însoţească decât după afirmarea mea categorică că scopul meu nu era să mă îndrept spre Guyana Franceză.

Bănuirăm că se produsese o avarie la barca cea mare şi că omul acesta venise să ne anunţe.

Era însă cu totul altceva!

In seara din ajun, în timp ce cinci din cei opt oameni, în a căror grijă era barca, erau pe uscat, dezarmaţi şi crezându-se în siguranţă, fuseseră atacaţi de o bandă de mişei ce ţâşniseră din pădure.

Lupta nu fusese lungă. Indată fură de partea noastră doi morţi. Cei trei supravieţuitori, înebuniţi, în loc să încerce să ajungă la barcă fugiseră în pădure iar tâlharii puseseră stăpânire pe barcă, mărginindu-se deocamdată să lege sdravăn pe oamenii rămaşi pe bord.

— Am reuşit să mă eliberez, ne explică fugarul,şi am venit în întâmpinarea voastră ca să vă dau de ştire despre nenorocirea asta.

Nenorocire era puţin spus... Era o adevărată catastrofă...

Ne aflam pierduţi în mijlocul unei singu-

rătăţi nemărginite,la sute şi sute kilometri de orice ţinut locuit, cu puţine muniţii şi cu provizii doar pentru câteva zile! Nimic mai rău nu ni se putea întâmpla.

Fugarul vâslise toată noaptea, în nădejdea să ne întâlnească, şi începuse să se teamă că nu va reuşi, când avu însfârşit bucuria să ne zărească.

Examinarăm cu răceală situaţia şi căzurăm de acord că n'ar folosi la nimic s'o pornim în căutarea bărcii noastre.

Mişeii care puseseră stăpânire pe ea nu ne aşteptau.

— Senor, îmi spuse James Hidleton, vrei să-mi auzi părerea?

— Nici nu vreau altceva! răspunsei eu.

— Ei bine! declară Americanul, avem o singură şansă să ieşim cu faţa curată din afacerea asta, să încercăm să ne învoim cu aceşti Indieni care nu vor să mergem la ei.

— Fie! acceptai eu. La urma urmei, ce riscăm?

— Să fim omorîţi! răspunse flegmatic uriaşul roşcat. Dar mai bine să fii ucis de un om decât, incapabil să te aperi din cauza foamei, să rişti s'o sfârşeşti de viu între dinţii unui jaguar!

13.

O DESCOPERIRE ULUITOARE.

Lucrasem după capriciu, lucru de neertat, pentrucă, spre a-mi satisface capriciile, îmi primejduisem nu numai existenţa mea, dar încă şi pe a oamenilor care erau cu mine.

Simţeam asta şi nu-mi era deloc uşoară inima.

Ceeace mi se părea admirabil, era că, în faţa catastrofei de care fuseserăm loviţi, nici unul dintre noi nu murmurase nici cel mai mic reproş, nu dăduse dovadă nici de cea mai mică nemulţumire.

Rămânând singur cu James Hidleton, îi împărtăşii gândurile mele.

— La urma urmelor, ce ai avea să-ţi reproşezi Senor, îmi spuse el. Asta ar fi putut să ni se întâmple tot aşa de bine ori decâte ori am coborît pe uscat, să ne procurăm prin vânat alimente proaspete.

Nu eram convins.

— Când porneşti într'o expediţie ca a noastră, continuă Americanul, trebuie să te aştepţi la orice, deoarece nu poţi prevedea totul. Cine ar fi putut oare presupune, ca la atâta depărtare de orice oraş şi chiar de orice sat, să se găsească în pădure o bandă de răufăcători albi; aceiaşi, sunt sigur, care l-au adus pe sărmanul clergyman în halul în care l-am găsit.

Observaţia nu era lipsită de justeţe.

— De unde oare vin ticăloşii ăştia? îl întrebai pe Hidleton.

— Asta-i o întrebare, spuse el, la care-mi vine foarte greu să răspund în mod sigur. Ce-mi pare mai probabil e că, aceşti mizerabili au coborît dinspre Equator. Răsvrătiţi înfrânţi, contrabandişti la frontiere, hoţi de cai ameninţaţi de streang, hărţuiţi, au luat hotărârea s'o pornească spre Maranon, ştiind că nu se cer acte tuturor aventurierilor ce ajung prin regiunea Anzilor. Cât despre mi-

şeii care au pus stăpânire pe barca noastră, nimic nu ne spune că n'o să-i regăsim.

Il rugai pe American să se explice.

— N'am spus, îmi atrase el atenţia, că o să-i găsim sigur dar numai că lucrul nu este imposibil.

Vorbirăm astfel câteva minute, înainte de a o porni la drum, după ce vom fi discutat itinerariul ce-l vom urma.

Fiecare îşi spusese părerea.

Părerea mea era să coborâm înapoi spre Napo. Drumul era lung şi e drept că nu aveam prea multe provizii, dar în jurul nostru se găsea vânat din belşug.

Propunerea mea fu combătută de Hidleton.

— Nu ştiţi, Senor, ce înseamnă o astfel de călătorie. Am ajunge la Napo nu înainte de o lună şi Dumnezeu ştie în ce stare! Părerea mea e că am face mai bine să încercăm să ne apropiem de Indienii din ţara asta. Am obţine dela ei probabil un ajutor folositor, dacă nu ar fi decât două trei plute în schimbul a nu ştiu ce fleac. Asta ne-ar cruţa osteneala să le construim noi.

Nu-mi displăcu propunerea lui James...

Fără de voie, mă gândeam la misterioasa Edith...

Ea exista şi, ca s'o regăsească pe ea rupsese la fugă nenorocitul clergyman, devenind astfel prima cauză a nenorocirilor noastre.

Fără de nicio osteneală deci, părăsii propunerea mea ca s'o adopt pe cea a căpitanului.

Chestiunea aceasta era aranjată, tocmai voiam să plecăm, când furăm opriţi în loc de un strigăt al lui Manuel Esquisitos care,

în loc să se frământe şi el alături de noi ce hotărîre să luăm, găsise cu cale să facă o baie de picioare în râu şi tocmai în apropiere de partea mlăştinoasă.

Călcase însă pe ceva moale care se mişcase şi se svârcolise în apă.

— Un monstru! un monsru! strigase el sărind în lături.

Alergarăm într'acolo.

— E desigur un aligator, Manuel! strigă James. Ieşi de acolo, băiatule, dacă nu vrei să-ţi scoată bătăturile şi odată cu ele şi piciorul.

Manuel Esquisitos nu aşteptase sfatul Americanului.

Eşise pe nisip şi nu-i era deloc mândră înfăţişarea.

Ne uitarăm.

Nu se vedea nimic.

Dacă animalul, pe care-l izbise Spaniolul cu piciorul, ar fi fost un aligator, ar fi trebuit să-l vedem mişcându-se.

Deci nu era un aligator.

Benito exploră îndată prin împrejurimi şi, arătându-ne o brazdă adâncă săpată în mâl, ne spuse că animalul ascuns în mlaştină nu era altceva decât cea mai înfricoşătoare dintre reptilele Amazonului, temutul *Anaconda.*

Nu era de glumit cu şarpele ăsta!

Anaconda poate să ajungă la douăzeci de metri lungime şi grosimea lui este proporţională cu lungimea. Cu toate că face parte din aceiaş familie cu boa, se deosebeşte totuş de el prin faptul că e în întregime negru, pe când boa este împestriţat.

Pe de altă parte, pe când boa este o rep-

tilă numai de uscat, anaconda trăieşte tot timpul în apă. Nu iese decât ca s'o pornească în căutarea vreunei prăzi, de cele mai multe ori o ciută pe care reuşeşte s'o înghită în întregime, afară de cap, cum s'a putut constata omorându-l şi făcându-i-se o tăietură în corp. Aceasta pare de necrezut când te gândeşti că gâtul acestui şarpe uriaş face impresia că n'ar putea trece prin el decât un animal de mărimea iepurelui; şi,cu toate acestea, este cât se poate de exact.

Ceeace-i mai curios, e că, anaconda, după o vânătoare răuşită, se întoarce în apă, unde-i place să locuiască, şi abia de mai încearcă să se apere când e atacat de Indienii înarmaţi numai cu lănci uşoare. Indienii nu mai pot după carnea lui, care-i într'adevăr excelentă.

Nu ştiu dacă acela căruia îi turburase Manuel digestia s'ar fi lăsat cu plăcere omorît dar, grăbiţi cum eram s'o pornim la drum, nici nu ne dădurăm osteneala să ne încredinţăm.

Merserăm mai întâi la întâmplare, căutând o urmă pe care n'o găsirăm, convinşi totuş, după cele întâmplate noaptea trecută, că ea trebuia să existe.

Pierdusem speranţa s'o mai găsim, când Benito, care devenise ghidul nostru, scoase o exclamaţie de bucurie.

Zărise pete de sânge la rădăcina unui copac.

Unul dintre sălbatecii, cărora le datoram bachanala întreruptă de ghitara lui Manuel Esquisitos, se rănise fie de o piatră, fie de un spin sau de o frunză tăioasă, şi dintr'o neglijenţă, neobişnuită la Indieni, şi poate pentrucă se grăbise să-şi ajungă tovarăşii,

nu avusese grijă să şteargă dâra sângerândă lăsată în trecerea lui.

Această nebăgare de seamă avu pentru noi urmări de cea mai mare importanţă.

Deocamdată ne dădu curaj.

Continuarăm să înaintăm şi, cinci minute mai târziu, apăru o pistă vizibilă chiar pentru ochi neexperimentaţi.

Ea ne conduse departe.

Deodată deveni un drum sau, cel puţin, o cărare largă de pământ format dintr'un nisip roşiatic, în care se vedeau urme numeroase de paşi.

Am vorbit despre o cărare... Era o alee foarte dreaptă, ce mergea între doi pereţi de verdeaţă, doi pereţi formaţi din cactuşi cu ghimpi ascuţiţi....

Chiar dacă, de două zile n'am fi căpătat siguranţa că pădurea e locuită de o populaţie misterioasă, aşa cum spunea şi legenda, dovada cea mai minunată ar fi fost existenţa acestei alei, opera mânei omeneşti.

Important era să ştim unde ducea această misterioasă alee.

Cotind la dreapta ne-am fi apropiat de Yasuni.

Cotirăm la stânga.

Umblarăm astfel ceva mai mult de o oră fără să auzim nimic, fără să zărim o umbră omenească...

Totuş aceste urme de paşi, care deveneau mai numeroase pe măsură ce înaintam, nu proveneau dela fantome!

Brusc aleia se termină... şi, la picioarele noastre, într'o vale largă şi verde, zărirăm, neputându-ne crede ochilor, un sat şi pământuri cultivate.

14.

O DESCOPERIRE A LUI BENITO.

Această pistă dreaptă, bine trasată şi de o lărgime de vreo patru metri, pe care o urmasem, nu putea să fi fost făcută decât de mâna omului, cu scopul să stabilească o comunicaţie directă între sat şi râu.

Erau vreo douăsprezece case şi,de jur împrejur, cum am mai spus adineauri, un spaţiu larg, cultivat.

Nu izbuteam să ne stăpânim surprinderea în faţa a ceeace apăruse atât de brusc înaintea ochilor noştri.

— Părerea mea este, Senor, îmi spuse Manuel Esquisitos, că am descoperit un fel de paradis pământesc, în care viaţa nu e lipsită de farmec.

— Nimic nu te împiedică să rămâi aici, dacă aşa-ţi zice inima! răspunsei eu râzând. Dar când o să vezi lucrurile mai deaproape, o să-ţi schimbi poate sentimentele. In aşteptare, să ne reluăm drumul şi să încercăm să facem cunoştinţă cu locuitorii ţinutului.

— Să te văd numai să'ncerci, Senor! spuse ames Hidleton.

— Şi dece nu? întrebai eu.

— Pentrucă dacă d-ta voeşti să le faci cunoştinţa, sălbatecii nu ţin deloc să te cunoască şi,după cum vezi, satul e pustiu.

Intr'adevăr, nu se zărea nimeni pe lângă case.

— Ar trebui deci, observai eu, ca Indienii să fi fost înştiinţaţi de apropierea noastră!

— Ei, Senor, răspunse Americanul, Benito ar putea să vă asigure că, decând am ajuns pe cursul superior al lui Yasuni, aceşti sălbateci nu şi-au mai luat ochii depe noi. N'au încetat o clipă să ne spioneze. Adu-ţi aminte de săgeata care ne avertiza să nu mai înaintăm şi de cele de care eram înconjuraţi, când ne-am trezit. Nu se poate să fi uitat zarva înfricoşătoare căreia i-a pus capăt, prietenul nostru Manuel, cu blestemata lui ghitară, a cărei sunete îmi calcă pe nervi.

— Asta-i o mare nenorocire! îşi bătu joc Manuel Esquisitos. Din fericire, nu toată lumea are nervi ca ai d-tale, căpitane. Dovadă că sălbatecii au fost fermecaţi...

— Sau înspăimântaţi! întrerupse James. Rezultatul a fost însă acelaş. Oricum, satul e pustiu. Până'n cinci minute ai să fi încredinţat de asta, Senor.

Americanul avea dreptate.

După ce străbăturăm câmpurile de gulii şi de igname şi frumoasele plantaţii de bananieri şi ajunserăm la locuinţe, nicio fiinţă omenească nu ieşi în întâmpinarea noastră. Toată populaţia fugise.

Vizitarăm pe rând aproape toate colibele. Semănau toate între ele.

Fiecare era compusă dintr'o singură odaie, lungă de vreo doisprezece metri pe patru lăţime. Inăuntru se aflau mai multe vetre, vase de pământ, topoare de piatră, sarbacane, lăncii, provizii, ciorchine de banane atârnate de grinzi dar nicăieri nicio mobilă, nicio rogojină, nimic altceva decât pământul gol. Ne miră mai cu seamă curăţenia desăvârşită ce domnea peste tot.

Intr'una din vetre, găsirăm cărbuni încă aprinşi, ceeace dovedea că gazdele nu fugiseră cu mult înainte.

Descoperirea acestui sat făgăduia un avantaj deloc neînsemnat şi anume că nu vom fi în neplăcuta situaţie de a trebui să mânem peste noapte în mijlocul pădurii, având de vecini fiare primejdioase, pradă ţânţarilor, expuşi atacurilor tăcute ale desgustătorilor vampiri.

Dealtfel nimic nu ne limita timpul cât aveam să rămânem în acest sat ciudat. Nu eram grăbiţi...

Şi aveam cel mai mare interes să facem însfîrşit cunoştinţa cu misterioşii indigeni... Numai că ei nu prea păreau să ardă de aceiaş dorinţă.

Paşnici din fire, se mărginiseră numai să'ncerce să ne intimideze, nereuşind şi bănuind că n'o să ne eternizăm în satul lor, luaseră hotărîrea să-l părăsească şi să se ducă să aştepte în pădure plecarea noastră.

Căutarăm mijlocul prin care să le inspirăm încredere; nu ne veni însă în minte nimic.

In orice caz, cel puţin pentru curiozitatea noastră, un punct era câştigat.

Deacum încolo, secretul lui Yasuni nu mai exista pentru noi. In aceste regiuni neexplorate exista o populaţie.

Dar contrar celor povestite de Cocamaşi, Antipoşi, Zaparoşi, Huambiseraşi, Yamboşi şi de celelalte triburi sălbatece depe Amazon, această populaţie, depe malurile râului misterios, nu era alcătuită din stafii monstruoase şi genii ale răului.

Aveam de face cu oameni în carne şi oase... Rămânea de văzut exact ce fel de oameni erau.

Agricultori, prevăzători, stabili, în privinţa asta. nu mai încăpea nicio îndoială... Cum dealtfel e uşor de presupus, asta ne ataşa cu atât mai mult dorinţa de a-i cunoaşte, dar zadarnic înmulţirăm chemările noastre.

Niciun răspuns.

James Hidleton propuse o încercare, dela care mă străduii cât putui să-i abat gândul, dar pe care ţinu în ruptul capului s'o aducă la îndeplinire, în ciuda primejdiei în care se avânta.

Singur, cu o ramură verde în mâini, despuindu-se în mod vădit de orice armă, ne părăsi şi porni spre pădure, în care se adânci cu hotărîre.

— Mă'ntorc peste o oră! ne spuse el. In timpul ăsta. nu mişcaţi şi feriţi-vă să porniţi în căutarea mea. Aţi provoca moartea mea sigură.

Nu cred ca vreo oră din viaţa mea — şi mi s'a mai întâmplat să petrec ceasuri grele — să se fi scurs atât de încet.

Trecu totuş şi ea şi neliniştea noastră crescu şi mai mult, când văzurăm că Hidleton tot nu se'ntorcea.

Cu toate recomandaţiile lui, nu aveam noi datoria s'o pornim în ajutorul lui?

Asta şi voiam să facem, când îl văzurăm reapărând calm şi zâmbitor, tot cu crenguţa lui verde în mână. Alergai spre el.

— Ei, ce se aude? îl întrebai eu.

— Bine! Senor, îmi răspunse el. Pădurea foieşte de sălbateci. Aş putea să jur. Dar nu vor să se arate. Sunt convins că ei mă

priveau cu zecile în timp ce eu nu vedeam pe niciunul. Imi vine să cred c'o să trebuie să plecăm fără să le fi putut vorbi.

— Ciudată situaţie, murmurai eu.

— Cu adevărat ciudată, aprobă Hidleton. Aşa cum e, îşi are şi ea, totuş, meritele ei. Cu ajutorul securilor şi celorlalte unelte, ce se găsesc din belşug în locuinţele acestor Indieni, uşor ne va fi să construim două luntri solide, cu care să plutim în jos pe Yasuni, căci cred că nu mă înşel, Senor, adăogă şugubăţ căpitanul, presupunând că nu mai aveţi deloc poftă să vă continuaţi drumul până la găsirea comorii Incaşilor?

Drept orice răspuns mă mărginii să râd, ridicând din umeri.

Tocmai atunci îl văzurăm pe Benito venind în fugă spre noi. Ţinea ceva în mână.

— Uitaţi-vă, Senor, uitaţi-vă! strigă el, apropiindu-se de noi. Uitaţi-vă ce am găsit!

Ţinea în mână o cărţulie... Şi această cărţulie, ciudat de mică, era o biblie, tipărită în englezeşte cu litere microscopice.

15.

O UMBRĂ IN NOAPTE.

Descoperirea acestei cărţi într'un sat indian, în mijlocul pădurii Amazonului, depăşea tot ce putea mintea mea să-şi închipuie.

Rămăsei împietrit de uimire.

Dar, în acelaş timp, îmi strecură în suflet presimţiri ciudate, încă nelămurite,

— Unde ai găsit cartea? îl întrebai eu pe metis.

Imi arătă o casă mai depărtată, în care nu intrasem încă.

— Colo înăuntru! îmi răspunse el. Şi am mai găsit ceva! Plutim în mare mister, Senor! Veniţi cu mine şi o să vă încredinţaţi cu ochii dv..

Oricine îşi poate închipui ce curiozitate stârniră în noi cuvinte lui Benito.

Ne îndreptarăm deci spre coliba în care descoperise mica biblie, şi care nu se deosebea prin nimic de celelalte.

Intrarăm şi furăm îndată surprinşi cât de deosebit era interiorul ei de ceeace văzusem în celelelte locuinţe. Şi cel dintâi lucru care ne bătu la ochi, era că, în loc de o singură odaie, acolo erau două.

Prima, cea prin care se trecea, semăna cu toate celelalte pe care le vizitasem, dar rămaserăm uluiţi când intrarăm în a doua, care era închisă de o uşă adevărată şi nu de o simplă perdea de frunze de palmier.

In zid fusese tăiată şi o fereastră. Existau şi câteva mobile primitive fabricate, de bună seamă, de sălbateci.

Până şi două scaune se găseau acolo şi o podea acoperea pământul.

Insfîrşit, într'un colţ, să zăria un culcuş făcut din muşchi şi aşternut cu blăni, printre care se puteau admira două măreţe piei de jaguar.

Cât despre persoana, căreia îi aparţinea această locuinţă de o somptuozitate nemaipomenită prin meleagurile acestea, în privinţa ei nu mai încăpea îndoială...

Era o femeie!

Şi cine n'ar fi ghicit îndată asta, când, pe o măsuţă de lângă fereastră, se vedea o

mică oglinjioară şi, lângă ea, un colier de perle albe!

Luai oglinda şi o examinai.

Provenea dela un mare magazin parisian!

Femeia sau fata, care trăia în tovărăşia sălbatecilor dela izvoarele Amazonului, era deci o Europeană şi, foarte probabil, o Englezoaică.

Indată se făcu lumină în mintea mea... Această necunoscută se numea Edith... Şi era fiica nenorocitului clergyman pe care-l culesesem pe Napo şi care trebuie că pierise sub ghiarele şi între dinţii fiarelor sălbatece.

Dece-mi veni ideia că această Edith...

Căci nu încăpea nicio îndoială, Edith se numea...

Pentruce, spun, decisesem că era fiica şi nu soţia clergymanului!

Aş fi la mare încurcătură dac'aş trebui s'o explic dar convingerea mea fusese stabilită din primul moment; şi tot atât de repede, imaginaţia mea, care lucra ca o maşină, îşi plăsmui un portret delicios al acestei Edith, portretul fermecătoarei făpturi pe care mi-era sortit s'o iubesc cândva.

Incă de multă vreme era întipărită în inima mea imaginea acestei fete ideale dar în viaţa reală n'o întâlnisem încă.

Imi era oare scris s'o văd apărând în împrejurări atât de extraordinare, aproape ireale, în plină sălbătăcie, în mijlocul acestor triburi de rasă necunoscută?

In timpul acesta, tovarăşii mei examinau obiectele înconjurătoare.

— Nu vă atingeţi de nimic! Nu deranjaţi nimic! le recomandai eu.

Ţinui să ştiu în ce loc găsise Benito mica Biblie.

— Aici! îmi spuse el. Lângă oglindă.

— Bine! spusei eu.

Şi pusei cartea la locul ei.

— Trebuie, explicai eu zâmbind, ca accea căreia îi aparţine această oglindă, colierul şi Biblia, să înţeleagă, atunci când s'o întoarce, că nu suntem nişte hoţi.

Ziua trecea şi trebuia să facem pregătirile pentru noapte. Eram convinşi că n'aveam a ne teme c'o să fim atacaţi de „Nevăzuţi", cum botezasem noi pe sălbateci, dar prudenţa poruncea totuşi unele măsuri de prevedere.

Hotărîrâm ca, pe rând, doi din noi să vegheze, în timp ce ceilalţi dormeau, şi fiecare schimb al gărzii să dureze două ore.

— Ne-am putea culca aici, chiar în coliba asta, spuse James Hidleton.

— Dacă nu ţii cu tot dinadinsul la asta, căpitane, aş prefera să ne alegem într'altă parte cartierul general.

— Cum îţi face plăcere ! îmi răspunse el. Un culcuş ne putem aranja uşor, oriunde.

Aşa rămase hotărît şi aleserăm casa cea mai apropiată de cea în care făcusem descoperiri aşa de importante.

Până la sfârşitul serii nu se mai întâmplă nimic deosebit.

Prima parte a nopţii trecu, deasemeni, în cea mai desăvârşită linişte.

Când îmi veni mie rândul de gardă, era ora unu dimineaţa.

Hidleton încercase să mă convingă că, în calitatea mea de şef al expediţiei, nu mi

se potrivea de loc rolul de sentinelă, dar îi răspunsei că fiecare din noi avea aceleaş datorii faţă de toţi, spusei că n'aveam nevoie de nimeni cu mine şi că Benito mă vă schimba la momentul stabilit.

Şi iată-mă, aşadar, singur în mijlocul nopţii, aşezat pe o piatră mare, cu carabina între picioare.

Impresiile mele erau ciudate...

Mă simţeam turburat dar nu-mi era frică...

Nu-mi era frică, dar altceva e să veghezi în calmul dulce al unei câmpii din Franţa, decât în mijlocul misterului, în aşteptarea primejdiei, când ştii că oameni necunoscuţi sunt ascunşi în preajmă şi pot, în fie ce clipă, să dea năvală, răcnind sălbatec un strigăt de război sau de moarte.

Fără să vrei, nervii sunt puţin încordaţi.

Şi apoi, nu puteam să nu mă gândesc la această tânără fată, la această Edith.

Aş fi vrut s'o cunosc, s'o văd, să-i vorbesc, să aflu dela ea în urma cărei întâmplări miraculoase se afla ea în ţara asta, printre sălbateci, pentruce venise încoace şi dece mai rămânea aci.

Câte cuvinte, atâtea enigme pe care mintea mea se trudea neobosită să le rezolve.

Nimic nu-mi turbura visarea.

Noaptea era de o limpezime admirabilă, nenumărate stele străluceau pe cer. Luna nu se vedea, totuş întunericul nu era de nepătruns şi distingeam perfect la vreo treizeci de metri de mine, casa din care invazia noastră alungase pe aceea care era pentru mine Edith...

Nu izbuteam să-mi desprind ochii dela casa asta.

Deodată tresării... Era oare o iluzie? Eram jucăria imaginaţiei mele? Eram oare într'adevăr treaz?

Mi se păruse că o umbră pătrunsese în casă.

Aş fi vrut să mă asigur că nu mă înşelasem dar nu aveam dreptul să mă depărtez din post, să încetez măcar o clipă să veghez asupra siguranţei tovarăşilor mei.

Rămăsei deci pe loc, puţin cam enervat, fără să-mi îndepărtez privirile de punctul acela.

Se scurseră câteva minute... Nu vedeam nimic.., „Evident, gândii eu, am halucinaţii!“

Ei bine! nu, n'aveam halucinaţii!

Umbra reapăru, eşind din casă şi îndepărtându-se spre pădure şi, cum trebuia să facă un mic înconjur ca să nu treacă peste terenurile cultivate, ceeace o apropie de mine, putui să mă încredinţez că era umbra unei femei.

Nu mai avui nici o îndoială. Cea care se îndepărta, întorcându-se în mijlocul „Nevăzuţilor“ era fiica clergymanului.

Cedând unei impulsiuni mai puternice decât voinţa mea, mă repezii spre ea...

— Edith! strigai eu.

Tânăra fată se opri... păru să şovăie... Făcu o mişcare, ca pentru a se întoarce, dar din depărtare se auzi un strigăt bizar. La auzul acestei chemări, ea îşi reluă drumul.

— Edith! strigai eu din nou în englezeşte, nu-ţi fie frică! Vino'ncoace! Suntem oameni cinstiţi! N'aveţi ce vă teme de noi! Aşteaptă-mă!

Incepui să alerg...

Dar atunci se auzi un al doilea strigăt şi tânăra fată o luă la fugă şi dispăru în umbra pădurii.

16.

PLÂNSUL PĂDURII

Eram disperat.

In clipa aceea aş fi dat un regat să pot vorbi cu tânăra fată.

In aceste câteva clipe, văzând-o că se opreşte, crezusem c'o să vină la mine să-mi ceară s'o ocrotesc, s'o smulg soartei ei nenorocite.

Era doar o Europeană.

Cum putea ea rămâne de bunăvoie printre aceşti sălbateci?

Fusese evident silită la asta, atâta timp cât n'avea de sperat niciun ajutor, dar acum nu mai era acelaş lucru.

Acum eram noi acolo, o mână de oameni hotărîţi, capabili s'o apărăm până la ultima suflare. Purtarea ei îmi părea deci de neînţeles. Mai mult chiar, îmi pricinuise o mare mâhnire, ceeace era destul de ciudat, dat fiindcă nu ştiam nimic despre această necunoscută.

Un lucru mă nedumerea.

Dece Edith profitase de întuneric ca să se furişeze în această casă, în care locuia de obiceiu?

Era o întrebare care, posibil că ar fi putut fi rezolvată printr'o vizită atentă în co-

libă, dar ca să fac această vizită trebuia să aştept lumina zilei.

Pradă unei disperări subite, rămăsesem ca pironit în locul unde ajunsesem.

Asta nu putea să mai dureze. Trebuia să mă întorc la postul meu...

Făcui stânga'n prejur dar deodată tresării puternic.

La mai puţin de douăzeci de paşi, deosebii umbra unui bărbat care înainta spre mine.

Prima mea mişcare, cu totul instinctivă, fu să-mi pregătesc carabina.

Omul ghici.

— Hei! Senor! spuse el, păstrează-ţi gloanţele pentru alt vânat decât mine!

Recunoscui vocea lui James Hidleton. Frumoasă ispravă fusesem cât pe-aci să fac.

— Ce s'a întâmplat? mă întrebă el apropiindu-se.

Nu-mi dădu însă timp să-i răspund.

— Te-am auzit strigând,continuă el. Mi-am închipuit că ne· chemi în ajutor şi m'am repezit încoace. Ce este? Ai zărit pe vreunul din sălbatecii ăstia?

— Nu! răspunsei eu. Sălbatecii n'au ieşit din pădure. Am văzut totuş pe cineva şi acest cineva, James, este fiica clergymanului.

Hidleton fu uluit.

— Nu-ţi râde de mine! spuse el.

— Exact cum am onoarea să-ţi raportez! afirmai eu. Am văzut-o, am strigat-o, s'a oprit, am crezut c'o să vină spre mine dar, ascultând de un ordin strigat de un Indian, a luat-o la fugă,

Uriaşul roşcovan nu credea decât ce vedea cu ochii lui.

Povestii căpitanului tot ce se întâmplase.

— Convingerea mea este, repet, spusei eu încheiând, că e vorba de fiica clergymanului nostru, de . această Edith, al cărei nume îl repeta el aşa de des.

— Aşa se pare! aprobă James. Dar cât despre dovezi...

— Crezi, îl întrebai eu, că fata o să prefere să rămână între sălbateci?

Hidleton clătină din cap.

— Asta n'ar fi deloc explicabil! spuse el. Dacă-i Englezoaică, s'ar simţi mai bine în ţara ei. Dar felul cum s'a purtat dovedeşte că sc prea poate ca ea să judece altfel.

— E posibil, mă mulţumii eu să-i răspund, ca fata să aibe un motiv pe care nu-i cădea noastră să-l judecăm.

Ajunsesem lângă casa unde ne stabilisem cartierul general... Vrui să-mi reiau postul de gardă.

Americanul mă opri.

— Nu, spuse el. Au trecut cele două ore. Iţi iau eu locul. Du-te la culcare, Senor, şi nu visa prea mult pe fiica clergymanului.

Urmai sfatul lui James Hidleton.

Il urmai în sensul că nu visai nimic, pentru simplul motiv că nu reuşii să închid un ochi. Apariţia din timpul nopţii îmi stăpânea toate gândurile.

Dimineaţa mă dusei singur în casa Edith-ei.

Mi se păru că totul era în aceiaş stare ca mai'nainte.

Atunci dece oare venise fata?

Asta era încă o enigmă.

Tocmai voiam să mă retrag, când ochii imi căzură pe mica măsuţă pe care se aflau

oglinjioara şi colierul de perle albe, şi unde pusesem la loc Biblia englezească, mărunt tipărită, pe care o găsise Benito în ajun.

Oglinda şi colierul erau tot acolo.

Doar Biblia dispăruse. Pricepui...

Fusese uitată aci de tânăra fată, în graba unei plecări pripite...

Dar, fără să-i pese de primejdiile la care se expunea, Edith voise să şi-o reia.

Era frumos, şi asta îmi făcu o părere bună despre caracterul şi vitejia ei.

N'aş fi vrut s'o mărturisesc nimănui şi totuş era adevărat, că eram pur şi simplu pe cale să mă îndrăgostesc de fiica clergymanului.

Părea absurd, recunosc.

Nimeni pe lume, însă, nu e la adăpost de o asemenea absurditate.

Aş vrea să ştiu cine ar îndrăzni să susţină contrariul.

Nici James Hidleton, nici eu, nu ne gândirăm să facem mister faţă de tovarăşii noştri, din faimoasa întâmplare din timpul nopţii, căci sunt unele situaţii, şi a noastră era una din acelea, când unii faţă de alţii nu trebuie să aibe secrete.

Părerea unanimă fu că sălbatecii erau la o mică depărtare dar că era mai bine să nu încercăm să ajungem la ei, căci de răuşit n'aveam să răuşim, iar „Nevăzuţii" şi-ar fi făcut o părere greşită despre intenţiile noastre, crezându-le răuvoitoare.

Din contra, văzând că noi nu încercăm să-i neliniştim şi că nu le stricam ce aveau ei mai scump pe pământ, adică ogoarele lor cultivate, poate că aveau să devie mai îndrăzneţi.

In felul acesta puteam spera să-i vedem părăsindu-şi ascunzişurile şi apropiindu-se de noi.

Până atunci, hotărîrăm să începem construirea unor plute uşoare, pe care să le putem transporta fără prea mare greutate până la Yasuni.

Materialul necesar pentru această muncă nu lipsea, căci pădurea era plină de copaci potriviţi. Vânatul era deasemeni din belşug. Omorârăm o căprioară şi mai multe păsări. Carnea acestora din urmă semăna la gust cu cea de fazan şi cu a celor mai delicate prepeliţe din Franţa şi asta fu pentru noi un adevărat regal.

Nu trebui deci să ne atingem de proviziile noastre şi, afară de banane, care era desertul nostru, nu ne atingeam nici de recolta indigenilor.

Avurăm şi lapte! Da, oricât de necrezut ar părea asta, avurăm un lapte excelent, mulţumită iscusinţei lui Benito, care, aruncându-se la rădăcina unui copac mare, de culoare cafenie, făcu, în triunchiul lui neted şi lucios, o tăietură pe unde se scurse un lichid alb, pe care-l strânse cu grije într'un vas.

— Asta-i lapte de cauciuc? întrebai eu.

— Nu, Senor, îmi răspunse metisul. E lapte adevărat, un lapte cum nici cea mai bună dintre vaci n'ar putea să dea mai bun. Am băut adesea din el şi vă sfătuesc să faceţi la fel.

Benito avea dreptate şi, atâta timp cât dură şederea noastră în acest sat din pădure, pe care-l numirăm Pappalacta, adică satul cartofilor, ne tot înfruptam din acest delicios lichid.

La urma urmelor, se poate trăi destul de bine pe valea de sus a Amazonului.

E preferabil însă să trăieşti aiurea şi aş minţi dac'aş susţine că nu mi se întâmplă să mă gândesc la clipele plăcute şi liniştite petrecute pe strada Vinaigriers, unde-şi avea tatăl meu biroul.

Dealtfel, evenimentele avură grijă să nu-mi lase timp prea mult pentru aduceri aminte.

In noaptea a doua petrecută de noi la Papallacta, se întâmplă ceva nemaipomenit.

Era aproape miezul nopţii când auzirăm un vuet ciudat, ce venea dinspre pădure.

Da, era un vuet ciudat.

Ceva care părea un plânset lin şi neîntrerupt.

Suia, cobora, suia din nou dureros şi pătrunzător. Uneori era ca un geamăt.

Era de neînchipuit tristeţea nesfârşită ce o conţinea această jeluire misterioasă, care umplea văzduhul şi ne strângea inimile.

17.

LA LUMINA TORŢELOR.

Ascultam toţi cu inima strânsă şi ne dădeam seama că se întâmplă ceva de mare însemnătate.

Această jelanie neîntreruptă, cu nuanţele ei, cu modulaţiile-i bizare, ne dădea ideia morţii şi a doliului. Uneori ea se întrerupea. Dar numai o clipă.

Reîncepea curând, întâi un murmur uşor, care amintea tremurul abia perceptibil al

viorilor, la începutul unui puternic poem muzical.

Apoi, încetul cu încetul, își recăpăta puterea și izbucnea în toată mohorîta-i măreție.

Era într'adevăr frumos...

— Nu-i uimitor, îi atrăsei eu lui Hidleton atenția, că acești sălbateci, care își dau atâta osteneală să ne ascundă prezența lor, după cum tot vedem de când suntem aici, în noaptea asta ne înștiințează atât de fățiș despre prezența lor?

— In aparență, da! îmi răspunse căpitanul.

Acest cuvânt mă miră și nu șovăii să i-o spun.

El explică:

— Acești Sălbateci, pe care noi îi numim Nevăzuții, și care vor într'adevăr să fie nevăzuți, nu țin cu tot dinadinsul să ne ascundă prezența lor, și cum ar putea? Nu ne aflăm în satul lor? Nu le vedem locuințele?Nu le admirăm perfecțiunea semănăturilor? Dorința lor e să nu ne apropiem de ei. Cine știe, poate că ne iau drept divinități răufăcătoare, pe care trebuie să le ocolească cu orice preț. Trebue să nu uităm că n'avem deaface cu sălbateci deaceia obișnuiți, care trăiesc nu departe de locuințele albilor, care s'au deprins să ne tot vadă, care vin să schimbe vânatul lor pe mărfurile pe care le doresc.

Iți repet, continuă Hidleton, aici n'avem deaface cu un trib asemănător cu acelea cunoscute de noi. Trebuie să fie o rasă deosebită, necunoscută nici chiar de Indieni. Nu se știe nimic despre ei. Și nici acești sălbateci nu știu nimic despre noi. E deci

natural ca ei să fugă la apropierea noastră! Cât despre firea lor, ţinând seamă c'ar fi putut să ne atace cu succes în timpul somnului, sunt dispus să-i cred blânzi şi paşnici. Dacă ar fi semănat cu cei din tribul Huambisas, nici d-ta nici eu nu ne-am mai avea azi capetele pe umeri.

In timp ce vorbea James, impresionanta melopee se auzea fără întrerupere.

— Ai vreo idee, Benito, întrebă căpitanul, ce i-o fi găsit pe Nevăzuţii noştri?

— Deloc, răspunse metisul. Dar asta ar putea să fie un bocet funebru. Sălbatecii îşi îngroapă poate pe vreunul de-ai lor, probabil vreun şef. Dacă nu mă înşel, asta o să ţie toată noaptea.

Devenii deodată foarte curios.

— Tare mi-ar plăcea, spusei eu, să asist la o astfel de ceremonie.

Rămăsei uimit de răspunsul lui Benito.

— Asta nu depinde decât de d-ta, Senor! declară el.

Crezui că-i o glumă..,

Metisul ghici.

— Nu depinde decât de d-ta! repetă el. Nu-i nici o primejdie...

Se grăbi să se corijeze.

— Nu vreau să spun, Senor, explică el, că te-ai da înapoi în faţa primejdiei. Nu mi-ar trece prin minte să mă 'ndoesc de curajul d-tale. Trebuie curaj ca să te aventurezi în regiunile acestea, mai ales că de ajuns, treacă-meargă, dar pe urmă ai numeroase şanse să nu te mai întorci.

— Cu toate astea, nici d-tale nu ţi-a fost frică să ne însoţeşti, observai eu.

Metisul ridică din umeri.

— Ce nu face omul pentru ca să-şi câştige pâinea! spuse el.

— Şi, remarcă Hidleton, din câte moduri de a o câştiga există, ăsta e unul din cele mai interesante!

— Urmează, Benito! îl rugai eu.

— Dacă doreşti să asişti la ceremonia pe care o celebrează nevăzuţii, mă asigură metisul, nimic mai uşor. Sălbatecii nu-şi pot închipui că noi o să ne aventurăm în păduре, unde noaptea, mai mult chiar decât în timpul zilei. toate avantajele sunt de partea lor. Pe dealtă parte nu există în trib un singur bărbat care ar consimţi să nu fie de faţă când se desfăşoară rituri funerare sau vesele. Deci nicio supraveghere. Să fim numai cu băgare de seamă şi atunci ne putem apropia, cât vrem.

Ceeace se petrecea în pădure trebuie că era straşnic de interesant şi merita, desigur, osteneala să fie văzut.

Cel mai mult mă atrăgea, însă, gândul la Edith. Tânăra fată era în mijlocul sălbatecilor.

Ce făcea ea acolo?

In ce măsură era ea aproape de obiceiurile lor, de riturile lor?

Dorinţa de a arunca o lumină asupra misterului ce învăluia această tânără fiinţă, învinse scrupulele pe care le-ar fi putut ridica judecata.

— D-ta ce zici, căpitane? întrebai eu.

— Vom face cum vei crede d-ta! îmi răspunse roşcovanul. Nu m'ar supăra să ştiu dece fac sălbatecii atâta tămbălău în noaptea

asta. Şi, dealfel, de murit nu mori decât o singură dată!

— Şi asta tot e prea mult! observă placid Manuel Esquisitos.

Ii interpretai cuvintele ca un semn al dorinţei lui de a nu lua parte la această aventură.

— Nimic nu te sileşte să ne urmezi! îi spusei eu. Trebuie oricum ca unul din noi să nu se mişte de aici, ca să ne supravegheze bagajele.

Manuel fu jignit.

Mândria caracteristică sângelui spaniol se revoltă în el.

— Asta e treaba lui Joseph! răspunse el, cu o nuanţă de amărăciune. N'am avut niciodată obiceiul, Senor, să rămân în urmă când alţii merg înainte, Merg cu voi.

— Ai face poate mai bine, insinuă James Hidleton pe un ton ironic, să nu cari cu d-ta instrumentul.

Americanului, după cum s'a mai observat, îi plăcea să glumească pe seama ghitarei lui Manuel Esquisitos, ceeace nu era deloc pe placul secretarului meu.

— După cum Manuel Esquisitos, spuse Spaniolul, are datoria să însoţească pretutindeni pe Senor Gérard, tot aşa şi ghitarei lui Manuel Esquisitos nu-i e îngăduit să înceteze, măcar o clipă, de a-şi întovărăşi stăpânul.

— Află că n'o să mă părăsească niciodată, nici chiar după moartea mea, căci o cer să fie îngropată alături de mine.

O pornirăm la drum...

Benito mergea înainte...

Avea prudenţa, şiretenia, isteţimea Indienilor...

Ca şi ei, vedea în întuneric...

Ca şi ei, mergea fără sgomot...

Călăuză mai bună, iscoadă mai sigură, n'am fi putut găsi.

Ne înţelesesem ca noi să rămânem cu vreo cinsprezece metri mai în urmă şi, dacă nu-l auzeam fluerând uşor, să înaintăm mereu.

Dacă fluera, ne opream şi aşteptam să se întoarcă între noi.

Dar Benito n'avu de dat nici un semnal. căci, după cum prevăzuse, Sălbatecii nu mai luaseră precauţiunea să pună sentinele, atât erau de convinşi că noi n'o să îndrăznim să ne aventurăm în pădure, noaptea.

Melopeea funebră continua.

Numai că devenise mai tăcută, mai reţinută.,.

Probabil că din locul de unde pornisem noi, nu se mai auzea.

Noi o deslușeam destul de bine, ca să ne îndrumeze pe calea ce trebuia s'o urmăm.

Merserăm drept spre sălbateci.

Deodată, fără să fi fluerat Benito se întoarse spre noi.

— Am ajuns, spuse el în şoaptă. Apropiaţi-vă cu băgare de seamă. O să vedeţi ceva neobişnuit. E într'adevăr, cum vă spuneam, o ceremonie funebră.

Două minute mai târziu, aveam în faţa ochilor un spectacol grandios, în sălbătăcia lui primitivă.

Inchipuiţi-vă un luminiş întins..,

In mijloc un fel de culcuş funerar, făcut

din ramuri şi întins pe acest culcuş un corp omenesc.

In amândouă părţile, în picioare, câte un Indian care ţinea în mână o torţă ce ardea sfârâind...

Chincite la pământ, aproape în umbră, femei care băteau din palme şi,cu glas scăzut, cântau cuvinte de neînţeles, într'un ritm încet şi melancolic...

In faţa cadavrului, sălbatecii, ţinându-se de mâini, dansau în ritmul cântecului tovarăşelor lor...

Şi, însfârşit, îngenunchiată lângă acela căruia i se dădeau aceste ultime onoruri supreme, o formă feminină, într'o atitudine de rugăciune.

Rămăseserăm muţi şi nemişcaţi, pătrunşi de un respect instinctiv.

Deodată,cei doi Indieni, purtătorii torţelor, le mişcară cu violenţă...

Izbucni o flacără puternică, o lumină vie...

Lumina căzu din plin pe faţa mortului şi cu greu ne reţinurăm un strigăt de uimire...

Recunoscurăm mortul...

Era nefericitul clergyman!

18.

REGINA SĂLBATECILOR.

Inţelesei atunci dece nu se temuse Edith să se aventureze până în satul pe care-l ocupam noi,ca să-şi reia mica ei Biblie.

Voise să pună tatălui ei, la căpătâiul patului lui de moarte, Cartea Sfântă, căreia îşi închinase viaţa.

Vanitate-n'o cunic, cu preţul celor mai mari primejdii.

De fapt, tânăra fată nu avea ce se teme din partea noastră dar ea n'avea de unde ştii asta.

Nimic nu-i dovedea că noi nu suntem nişte mişei, nişte bandiţi, oameni capabili de orice...

Cu toate acestea nu pregetase!

Era, desigur, o fată de mare valoare morală, şi eram fericit de laudele ce i le aduceam în inima mea.

Cântecele şi dansurile funebre continuau, şi această ceremonie, pe care locul şi condiţiile în care avea loc, o făceau atât de emoţionantă, părea că va mai dura încă mult.

După toate aparenţele şi conform obiceiurilor celor mai multe din triburile indiene, ea n'avea să se sfârşească probabil decât odată cu venirea zilei, căci popoarele primitive, care au, fără'ndoială, simţul pitorescului, socot că întunerecul e mai nimerit pentru celebrarea riturilor mortuare,

Misterul nopţii se alătură astfel misterului morţii.

Tăcuţi, strânşi buluc, asistam la acest spectacol, care, cum am mai spus, nu era lipsit de măreţie.

N'aveam ce ne teme c'o să fim descoperiţi şi, de altfel, cei ce fuseseră pentru noi *Nevăzuţii* dar care acum nu mai erau, nu se gândeau să mai exercite nici cea mai mică supraveghere în jurul lor.

— Ce facem acum, Senor? mă întrebă James Hidleton, în şoaptă.

— Nu știu! răspunsei eu. Dac'aș fi sigur că, arătându-ne, nu i-am turbura...

— Oh! întrerupse James Hidleton, nici să nu te gândești la asta! Apariția noastră n'ar putea să aibă decât un rezultat. Indienii sau s'ar arunca asupra noastră, sau ar lua-o la fugă. In primul caz, având în vedere numărul lor, am rămâne locului. In cealaltă alternativă, n'am fi cu nimic mai înaintați decât înainte.

— Te înșeli, dragul meu James! declarai eu. Am putea, admițând cea de a doua ipoteză a d-tale, care-mi pare de altfel singura verosimilă, s'o liberăm pe această tânără fată.

Americanul râse înfundat.

— Dece râzi? întrebai eu mirat.

— De! spuse James, numai pentrucă fiica clergymanului e tot atât de puțin prizonieră ca d-ta și mine. Se bucură de o libertate completă, ceeace-mi pare, ce-i drept, destul de surprinzător, dar care nu poate fi pusă la îndoială. Dovadă că ea a putut să vie în sat noaptea trecută și că totuș nimic n'a silit-o să se întoarcă în pădure.

— Uiți asta, Hidleton! observai eu.

Cu mâna îi arătai năsălia.

— Tatăl ei era pe moarte, urmai eu, cum vezi, a și murit! Nu era locul ei lângă el?

Ceeace vedeam îmi explica dece, după ce ezitase la chemarea mea, după ce se arătase ispitită să se întoarcă, Edith își continuase drumul spre pădure. Era chemată de cea mai sfântă dintre datorii.

James nu-mi răspunse...

De bună seamă că simțise că aveam dreptate.

— Aşadar, insistai eu, gândeşti c'am face o greşală să ne arătăm?

— Aşa cred! mă asigură căpitanul.

— Şi eu la fel! adăogă Benito.

Hidleton bănui că nu eram mulţumit... Şi într'adevăr că prudenţa lui mă exaspera.

— Ţi-aş vorbi altfel, continuă el, dac'am avea vreun mijloc să-i facem pe aceşti sălbateci să înţeleagă că nu le suntem duşmani. Dar n'avem această posibilitate!

—Om vedea! spuse atunci ManuelEsquisitos.

Ii venise o inspiraţie subită.

Amintindu-şi efectul extaordinar ce-l produsese asupra Indienilor sunetul instrumentului său, fără să-mi lase măcar timp să împiedic această nebunie, el începu să cânte.

Ce cânta?

Nu ştiu...

Era o melodie dulce şi tristă.

Erau plânsete şi lacrimi în această muzică ciudată, şi totdeodată ceva sălbatec...

Niciodată până atunci nu mai cântase Manuel Esquisitos la ghitară aria asta; şi eram foarte impresionat.

Când, după câteva zile, îl întrebai ce era această melodie atât de melancolică şi de impresionantă, el îmi dădu o explicaţie neaşteptată.

— V'am mai povestit, Senor, îmi spuse el, că tatăl meu s'a căsătorit cu o ţigancă, din care cauză se certase cu toată familia lui. Eram încă copil, când mi-a murit mama. Câţiva bărbaţi şi femei din neamul ei veniră să asiste la înmormântare. şi, la cimitir, în jurul mormântului, cântară un cântec, care s'a transmis din generaţie în generaţie, dea-

lungul veacurilor. Cântecul acesta m'a fascinat. L-am prins îndată şi niciodată nu mi s'a mai şters din minte.

Cum am mai spus, explicaţia era ciudată...

Dar un lucru putusem constata dela început: că între cântecele funerare ale Indienilor din pădure şi melodia lui Manuel Esquisitos, era o ciudată asemănare.

Să fi avut o origină comună?

Se putea oare presupune că între Indienii depe valea de sus a Amazonului şi ţiganii pe care-i întâlnim pe drumuri, în lumea întreagă, să existe vreo înrudire?

Studiile mele personale nu-mi permiteau să-mi dau vreo părere asupra acestei interesante probleme...

Cred însă că ar merita atenţia savanţilor care şi-au luat sarcina de a studia naşterea şi desvoltarea rasselor umane...

Şi acum, mai ales că mi se pare că cetitorul şi-a cam pierdut răbdarea, să ne întoarcem la povestea noastră,

Efectul produs asupra sălbatecilor, încă dela primele note ale ghitarei lui Manuel Esquisitos, fu fulgerător.

Femeile încetară să mai bată din palme şi să-şi îngâne bocetul.

Bărbaţii se opriră din dans.

Cu toţii rămaseră împietriţi, într'o atitudine de extaz, şi Manuel Esquisitos, văzând asta, ca un om hotărât ce era, nu ezită...

Cântând înainte, el se apropie de patul mortuar iar noi îl urmarăm, riscând totul. Dar nu se întâmplă nimic.

Nu se iscă nicio învălmăşeală la vederea noastră, nu ni se arătă nicio duşmănie şi,

fără ca ei să fi făcut vreo mişcare, ca să ne oprească, străbăturăm grupurile de sălbateci, ca să ne apropiem de patul de moarte al sărmanului clergyman, înaintea căruia ne închinarăm.

Tânăra fată se ridică uimită...

Mă aflam faţă în faţă cu ea; chipul ei era luminat de torţe şi pot să spun că rămăsei încremenit de admiraţie privind-o, căci frumuseţea ei era o încântare.

Era brună, cu ochi minunaţi, toate trăsăturile ei erau desăvârşite şi paloarea feţei ei, îi scotea încă mai mult în evidenţă expresia. Ceeace îţi atrăgea la ea atenţia, dela prima privire, era aerul ei nemaipomenit în astfel de împrejurări, de siguranţă şi de linişte. Tânăra Europeană, pierdută în aceste pustietăţi nesfârşite, la mii şi mii kilometri de ţara ei, n'ar fi putut să pară mai calmă în vreun salon din Londra sau Paris şi asta, deşi ea nu urmărea să facă impresie, stârnea admiraţie.

— Miss Edith, îi spusei eu, îţi suntem prieteni, gata să-ţi facem orice serviciu pe care ni l-ai cere. Cât despre aceşti sărmani Indieni, îţi jur că n'au ce se teme de noi.

Fiica clergymanului tresări se, auzindu-se chemată pe nume...

Privirea ei exprima mirare dar, cu toate aceastea, nu mă întrebă nimic şi. după un salut grav, îngenunchiă din nou şi-şi reluă rugăciunea întreruptă o clipă.

Oare ce-avea să se'ntâmple când Manuel Esquisitos, oprindu-se din cântat, farmecul se va fi rupt?

N'avea să se producă o reacţiune a acestor sălbateci? Dar nu se întâmplă nimic.

Ne dădurăm la o parte, cu capul descoperit, într'o atitudine de reculegere şi, după câteva minute de şovăire, Indienii şi Indiencele îşi reluară cântecele şi dansul, cu gravitatea lor caracteristică, de care dau dovadă în toate faptele lor.

Probabil că era, dealtfel, prima dată când făceau astfel de onoruri funerare cuiva care nu era din seminţia lor, lucru surprinzător dar care avea două cauze pe care le aflarăm mai târziu.

Eram într'o epocă a anului când se luminează devreme de zi.

In mai puţin de două ore, se iviră zorile...

Indată se făcu linişte, corpul clergymanului fu ridicat de pe patul lui de ramuri şi depus pe pământ; abia atunci zărirăm o groapă, săpată la mică depărtare, şi in care fu coborît corpul bietului om care fusese câtva timp tovarăşul nostru de călătorie.

Ingenunchiată lângă tatăl ei, Edith îl sărutase de mai multe ori pe frunte, dând frâu liber lacrimilor.

Tot tribul defilă prin faţa mortului...

Femeile, bărbaţii şi chiar şi copiii, aruncară mici rămurele pe corpul răposatului. Noi îi imitarăm.

După aceea groapa fu umplută, pământul netezit, nivelat în aşa chip, c'ar fi fost cu neputinţă să bănueşti că o făptură omenească îşi doarme acolo somnul de veci.

Era o măsură de prevedere împotriva animalelor sălbatece, în stare să desgroape orice cadavru care nu era destul de apărat de ele.

Când totul fu gata, ne aşteptam să-i ve-

dem pe Indieni înfundându-se în pădure şi eram gata s'o chem pe miss Edith să meargă cu noi, dar se întâmplă ceva cu totul neaşteptat.

Un bătrân, probabil şeful tribului, înaintă spre Edith, o salută de trei ori, apoi, luând-o de mână, o duse înspre sat, urmat de restul populaţiei şi de noi.

O conduse până la locuinţa pe care o ocupa înaintea sosirii noastre.

Acolo, toţi trecură înclinându-se prin faţa ei, pe când ea stătea în picioare, în pragul casei.

Răspunse la salutul tuturor.

Apoi dispăru înăuntru.

Eram copleşiţi cu toţii de o uimire fără margini.

Şi cum să nu fi fost aşa? Nu era oare nemaipomenit ca o tânără Europeană să fie tratată ca suverană de o populaţie necunoscută, pierdută în imensitatea pădurii Amazonului?

19.

NEBUNIA LUI ROBERT FERGUSON.

Puţine aş avea de spus despre Nevăzuţi. E un popor care, deşi pare primiv, are obârşii care trebuie că se ascund în vremuri străvechi, iar înfăţişarea, fizionomia şi diferite obiceiuri ale lui amintesc vag ceeace ştiu despre vechii Incaşi.

Civilizaţia acestora atinsese culmi de care

erau departe sărmanii locuitori ai regiunilor de pe valea de sus a lui Yasuni, ceeace dă de gândit că în timpuri imemoriale, aceştia trebue să fi fost împinşi în adâncul pădurilor de viitoarele victime ale năvălitorilor Spanioli.

Trăirăm mai multe săptămâni laolaltă cu ei şi n'avurăm niciodată decât să ne lăudăm cu purtarea lor faţă de noi.

Moravurile lor erau blânde iar caracterul lor, amabil şi uneori chiar prea familiar, căci cu greu scăpam de curiozitatea lor.

Toate lucrurile noastre erau pentru ei motiv de uimire.

Nespus de mult ne amuzarăm de mirarea lor înfricoşată când le dădurăm să asculte tic-tacul ceasurilor noastre şi când, Manuel Esquisitos le explică că nu era ascuns nici un geniu în aceste mici cutioare, cu ajutorul cărora măsurăm mersul timpului.

Asta-i interesă.

Fură însă speriaţi de armele noastre de foc.

Spuneam că Manuel Esquitos le explicase, pe cât se pricepuse, ce era un ceas, şi asta ar părea ciudat...

Dar dacă vă amintiţi analogia pe care o remarcasem între cântecul Nevăzuţilor şi melodia cântată de Manuel la ghitară...

Aceeaş constatare rămânea valabilă şi cu privire la limba ţiganilor, limba lor secretă, pe care n'o vorbesc decât între ei şi pe care servitorul meu o ştia de minune, şi limba de care se serveau sălbatecii din pădure.

Unele cuvinte sunt aproape identice.

Şi aşa noii noştri prieteni şi fiul fierarului din Huesca reuşiră să se înţeleagă.

Sălbatecii nu mai văzuseră niciodată o puşcă...

Cum, afară de arc şi săgeată, ei nu întrebuinţau decât sarbacane, credeau că şi aceste tuburi de fier nu erau decât nişte sarbacane de un fel special.

Când Manuel le afirma că, cu aceste arme, se putea omorî un animal dela distanţă mare şi chiar o pasăre în sbor, nu-l crezură!

Când ai de face cu Indienii, trebue să eviţi chiar şi cea mai mică minciună, altfel pierzi pentru totdeauna încrederea lor.

Dacă le-ai spus deci ceva, ce li se pare de necrezut, trebue să le şi dovedeşti că e adevărat.

Prin urmare, ţintind un stol de păsări, trăsei, şi două din ele căzură la picioarele mele.

N'o să uit niciodată efectul pe care-l produse lovitura mea...

Indienii se aruncară la pământ şi rămaseră aşa, nemişcaţi,

S'ar fi putut crede că, în acelaş timp cu cele două păsări pe care le omorîsem...

Tremurau şi sunt convins că, în acel moment, ei mă luau drept un vrăjitor, capabil să distrugă cerul şi pământul.

Mare osteneală depuse Manuel Esquisitos, până reuşi să-i liniştească şi, mai cu seamă, să-i facă să înţeleagă ce era în fond vrăjitoria mea.

Ne ocupam în timpul acesta cu construirea luntrilor noastre.

Sălbaticii se oferiră să ne dea pirogele pe care le aveau pe malurile lui Yasuni, dar aceste bărci nu ne puteau fi de nici un folos.

Ca să le construiască, băştinaşii întrebuin-

ţează un anumit soi de palmier, al cărui trunchi este în aşa fel format, încât, în mai puţin de douăzeci de minute, poţi face din el două bărci, de câte două persoane, fiecare.

Arborele e întâi tăiat şi despicat, apoi e golit de măduva lui, care-i foarte moale. Capetele sunt astupate cu pământ şi, în cazuri urgente, dacă, de pildă, au de trecut o apă ca să scape de un duşman de temut, această mică barcă improvizată poate să aducă un folos preţios.

Nici nu trebue să-i ceri mai mult.

Din cauza greutăţii ei, nu poate fi întrebuinţată la distanţe mai lungi. Abia de se ţine deasupra apei, din care cauză se umple cu apă şi se scufundă foarte uşor.

Pentru ca să te poţi servi de ele trebuie toată dibăcia sălbatecilor.

Cât despre noi, nu ne era permisă folosirea acestor bărci pe care numai greutatea bagajelor noastre ar fi fost destul să le trimeată la fundul lui Yasuni.

Lucram deci la construirea a două plute, cu care aveam de gând să parcurgem în jos râul şi să ajungem la Napo, unde am fi avut poate norocul să întâlnim unul din vaporaşele de care am mai pomenit.

Părăsirăm proectul de a descoperi comoara Incaşilor..,

Din două motive:

Mai întâi pentrucă nu mai eram în stare să continuăm o expediţie de felul acesta.

Şi apoi — şi aceasta era de fapt motivul principal — pentrucă existenţa aurului în aceste ţinuturi era mai mult decât îndoelnică...

Dovada era faptul că aceşti Indieni ai pădurii nu cunoşteau aurul şi uimirea lor fu mare când le arătai acest metal galben, care le era cu totul necunoscut.

Socotirăm aşadar că tezaurul Incaşilor putea să ia loc printre legendele cu viaţă lungă dar care, cu toată trăinicia lor, nu sunt decât nişte legende.

Aceasta era părerea mea...

Şi aşa credea şi James Hidleton...

— Am făcut, totuş, o călătorie frumoasă! spunea el neturburat, ca de obicei. O călătorie, Senor, care n'a fost chiar pentru toţi, vreme pierdută.

Roşii...

L-aş fi trimis la toţi dracii, numai pentrucă-mi ghicise taina.

Eram îndrăgostit nebuneşte de Edith Ferguson.

Aşa se numea fermecătoarea fiică a bătrânului clergyman, care, dându-şi curând seama că eram un om cumsecade, un om în care se putea avea toată încrederea, îmi istorisise povestea ei bizară.

Tatăl ei, care avea o avere destul de mare, fusese pastor în Anglia, apoi, la rugămintea soţiei sale, o foarte drăguţă franţuzoaică, cu care se căsătorise în timpul unei călătorii la Paris, şi care nu voise să trăiască într'un mic orăşel din Sussex, îşi părăsise parohia.

Căsătoria fusese fericită.

Cei doi soţi se înţelegeau de minune...

Fericirea lor ajunse la culme cu naşterea unei fetiţe.

Dar există ceva mai şubred decât fericirea omenească?

Moartea intră în casa lui Robert Fergu-

son şi îi răpi soţia, când Edith împlinea unsprezece ani.

Nenorocitul bărbat nu se mai consolă de această pierdere, căpătă o stare de spirit, mărită încă de remuşcări stranii.

Işi închipuia că nenorocirea care-l lovise era o pedeapsă cerească, o pedeapsă meritată, fiincă renunţase la misiunea lui evanghelică. Asta fu pentru el o ideie fixă şi i se năzări că, dacă nu-şi va repara greşeala, fiica lui, scumpa lui Edith, comoara lui, îi va fi şi ea răpită.

Incetul cu încetul, mai întâi vag de tot, apoi mai limpede şi, însfârşit, într'un mod imperios, luă naştere în mintea lui ideia că, pentru a potoli mânia divină, trebuia să se ducă să răspândească cuvântul sfânt, acolo unde nu ajunsese încă.

Trebuie să mai adaog că, desvoltarea acestei nebunii — căci la Robert Ferguson era într'adevăr o nebunie — durase mai mulţi ani, în timpul cărora Edith devenise o frumoasă tânără fată.

De unde oare aflase fostul pastor că pe valea de sus a Amazonului existau popoare pe care nu le vizitase încă niciun alb?

Nu-i spuse nimic despre asta lui Edith dar îi anunţă, într'o zi, că a luat două hotărîri...

Una, să meargă la sălbatecii depe Amazon şi să-i înveţe credinţa lui Hristos.

A doua, s'o încredinţeze, în timpul absenţei lui, unei rude bătrâne şi bune.

Edith nici nu încercă să combată prima ideie a tatălui ei.

Ii declară însă sus şi tare că înţelege să-l urmeze, adăogând că asta era datoria ei şi că nicio consideraţie de niciun fel nu-i va

putea abate gândul. Nu cedă nici în ruptul capului și, astfel, amândoi debarcară, într'o zi, la Guayaquil, ajunseră la Guaranda, apoi la Salines, de unde urcară pe apă la Ambato și apoi pe cursul superior al lui Yasuni.

In drum, întâlniră triburi indiene care mai fuseseră vizitate de misionari și care practicau un fel de catolicism dar nu erau acelea cărora voia Robert Ferguson să le desvăluie adevărul.

Se informă totuș...

Află astfel că nu mergea în căutarea unei himere și asta, în ciuda dificultăților întâmpinate în drum, îi mărea înflăcărarea.

La început găsi călăuze.

Dar când trebuiră să pătrundă în ținuturile pe care le străbate Yasuni, niciun Indian nu vru să însoțească pe călători...

Le era frică de misteriosul râu...

Se spunea că malurile lui erau locuite de oameni feroci, supuși ei înșiși unor genii răufăcătoare.

Se mai spunea că, acei ce ajungeau până'n țara lor nu se mai întorceau vii.

Asta nu-l opri pe Robert Ferguson. Fiica lui și el, își urmară drumul, încărcați cu două valize, fără să se îndepărteze de malurile râului, dealungul căruia coborîră vreo cincisprezece zile fără să zărească vreo ființă omenească.

Fostul păstor era mereu surescitat și nu se gândea decât să ajungă mai departe. Recita pagini întregi din Biblie ca să-și facă curaj.

Edith îl urma în tăcere...

La ce bun să fi încercat să-i întoarcă pașii?

Nimic nu l-ar fi putut hotărî să renunţe la nebunia întreprinsă.

Dar, într'o seară, trebui să cedeze istovirii...

Puterile îl părăsiră...

Invins, căzu la pământ...

— S'a sfârşit, copilul meu! n'o să mai mergem mai departe. Aici mă ajunge moartea. Şi totuş, zis-a Domnul...

Glasul i se stinse,

Leşină.

20.

O INTREBARE ŞI UN RASPUNS

Edith veghia multă vreme pe lângă tatăl ei, pe care încercase zadarnic să-l readucă în simţiri, dar în cele din urmă o învinse oboseala şi un somn greu puse stăpânire pe ea.

Ochii i se închiseră.

Işi pierdu cunoştinţa şi căzu într'o letargie soră cu moartea. Presimţind o mare primejdie, ea nu se lăsase dovedită fără luptă, de această slăbiciunea a firii ei.

Era o adevărată minune că nenorocitul nebun şi fiica lui scăpaseră de miile de primejdii din pădure, de care le-ar fi fost cu neputiinţă să se apere.

Arme nu aveau.

Robert Ferguson declarase că nu se cade să te înarmezi când mergi să duci între oameni cuvântul divin al blândeţii şi al iubirii de aproapele.

Dumnezeu o să ne apere! răspunsese el,

când Edith îl întrebase dacă nu voia să ia cu el o carabină, care n'ar fi fost o povară mare în plus.

— Animalele sălbatice vor fugi de noi, oamenii însă vor veni înspre noi.

Era oare o profeţie?

Aşa s'ar fi putut presupune deoarece, la trezirea ei, după un somn de mai multe ore, Edith se văzu înconjurată de mai mulţi sălbateci, înarmaţi cu lăncii, care vegheau tăcuţi în jurul celor doi străini.

Ea nu se speriă căci sălbatecii aceştia păreau paşnici şi mai cu seamă curioşi.

Unul dintre ei, un bătrân, se înclină chiar în faţa ei, ducând mâna la inimă.

Gestul acesta era semnificativ...

Arată că aceşti misterioşi locuitori ai pădurii nu erau deloc însufleţiţi de intenţii duşmănoase faţă de aceşti necunoscuţi cu faţa palidă, dintr'o rasă a cărei existenţă ei nici n'o bănuiesc.

Edith ridică capul şi-şi privi tatăl...

Asta tot mai zăcea întins la pământ, ca în nesimţire, dar leşinul lui fusese urmat de un somn aproape letargic.

Tânăra fată se sculă şi încercă să-l trezească.

Zadarnică-i era osteneala şi, în cele din urmă, o cuprinse teama ca sărmanul om să nu-şi dea sufletul acolo...

Cum să ceară ajutorul sălbatecilor?

Nu fu însă nevoie.

Bătrânul, despre care am vorbit mai sus, spuse câteva cuvinte şi tovarăşii săi făcură îndată, din ramuri şi frunze, o targă rudimentară pe care-l culcară pe Robert Ferguson.

Apoi bătrânul făcu Edithei semn să-l însoţească, şi tot convoiul o porni la drum iar după o oră ajunse în satul în care, mult mai târziu, am nemerit şi noi, exploratorii plecaţi în căutarea amăgitoarei comori a Incaşilor.

Se ştia deja în sat că aveau să vină doi străini, un bărbat şi o fată, şi o vie curiozitate însufleţea tribul, care le ieşi cu mic şi mare în întâmpinare.

Femeile se strânseră în jurul Edithei...

Bărbaţii se ocupară mai cu seamă de Robert Ferguson, îi umeziră buzele cu câteva picături dintr'un lichid fermentat, obţinut printr'o distilare primitivă a unor plante zemoase, şi reuşiră să readucă pe fostul pastor englez în simţiri.

Se întâmplă atunci ceva care umplu pe sălbateci de uimire...

Tatăl Edithei sări deodată în picioare şi, mişcând mâna dreaptă de sus în jos şi de jos în sus, începu să pronunţe cu putere un discurs după care cântă un cântec bisericesc.

Minunat fu efectul asupra sălbaticilor, care păreau pătrunşi de admiraţie.

Cei doi străini fură obiectul atenţiilor bunilor Indieni, care le dădură să înţeleagă că ospitalitatea lor va ţine cât de mult vor voi ei.

Incă din primele zile, sălbatecii dovediră cel mai mare respect faţă de tatăl Edithei, căci îşi dăduseră seama că nu era în toate mintele, şi respectul faţă de nebuni e ceva foarte obişnuit la toate popoarele primitive, care-i cred prieteni ai geniilor nevăzute.

Robert Ferguson circula în cea mai de-

săvârşită libertate, vorbind, cântând, rugându-se şi uneori dispărea pe toată ziua, fără ca Edith să poată afla dela el dece se depărta de sat.

Adevărul era că nenorocitul, halucinând, îşi închipuia mereu că va descoperi alţi sălbateci ca să-i creştineze.

In timpul acesta Edith, cu prilejul unui eveniment petrecut în sat, îşi câştigase recunoştinţa tribului.

Trei zile după sosirea ei, trei copii căzură grav bolnavi, victime ale unei epidemii izbucnită fără de veste, şi, la gândul că nu-i pot vindeca şi că azi-mâine le vor muri în braţe, mamele şi celelalte femei se porniră pe plânsete şi pe bocete.

Edith, care se dusese să vadă pe bolnavi, îşi dădu seama că ei sufereau de o febră puternică, pe care o combătu cu ajutorul chininei, din care avusese grijă să ia provizii îndestulătoare în momentul plecării.

Copiii fură salvaţi...

Şi, din clipa aceea, tânăra fată fu privită de Indieni ca o Zeitate binefăcătoare.

Aceste întâmplări, nespus de interesante, mi le istorisi ea însăşi, a doua zi după înmormântarea tatălui ei.

— Mă obişnuisem cu necontenitele lui dispariţii, care nu se prelungeau niciodată până noaptea, urmă ea. Intr'o seară, insă, nu se mai întoarse. La rugămintea mea, Indienii, pe care isbutisem să-i fac să înţeleagă ce voiam, porniră în căutarea lui. dar nu-l găsiră. A doua zi băgarăm de seamă că luase una din pirogi şi coborîse, de sigur, pe valea lui Yasuni. Zdrobită de durere, mă gândeam că n'o să-l mai văd niciodată şi eram con-

vinsă că se înecase, când, acum două zile, mergând dealungul unor urme ce veneau dinspre râu, indigenii găsiră cadavrul lui. N'avea nicio rană. Murise fără doar şi poate subit. Straniu de tot îmi păru însă că purta haine, care nu erau ale lui, şi a căror stare arăta că nu venia de departe.

Edith rămase pe gânduri....

— Ăsta-i un mister, murmură ea, pe care nu reuşesc să-l desleg.

— O! răspunsei eu, e un mister, miss Edith, care n'are nimic misterios!

Tânăra fată mă privi mirată.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă ea.

Aşi fi putut să-i spun adevărul...

La ce bun însă să-i pricinuiesc o durere atât de mare, spunându-i la ce chinuri îngrozitoare fusese supus sărmanul clergyman de către mişeii, pe care, după cum am aflat mai târziu, voise să-i aducă pe calea cea dreaptă?

— Nimic mai simplu! îi explicai eu. Pe când urcam pe Yasuni, luai pe bord un bărbat pe jumătate gol, pe care-l descoperisem rătăcind dealungul malului. Să-l părăsim ar fi însemnat să-l condamnăm la moarte. L-am luat cu noi şi i-am dat îmbrăcăminte. Nu e nevoe să vă mai spun că ne-am dat îndată seama că era nebun. Zadarnic încercarăm să-i smulgem lămuriri asupra lui şi a motivelor care-l aduseseră în acestc pustietăţi. Nu obţinurăm nimic. Se mărginea să pronunţe numele d-tale şi iată dece am putut, la rândul meu, miss Edith, să-ţi spun pe nume, când ne-am întâlnit în pădure.

— Ce întâmplare ciudată, spuse tânăra fată şi mai gânditoare decât cu o clipă mai înainte.

— Ciudată de tot şi chiar minunată, adăogai eu. Deşi nebun, tatăl d-tale recunoaşte locul, fuge, iar noi, încăpăţânându-ne, în ciuda împrejurărilor potrivnice, să-l găsim, ajungem aci şi dăm de d-ta. Nu găseşti, miss Edith, că în această înlănţuire de fapte se simte o voinţă providenţială?

Edith roşi puţin...
Păru încurcată....
Privirea ei o ocoli pe a mea...

. . . . . .

Şederea noastră la Nevăzuţi se prelungi aproape patru săptămâni.

Dar plutele erau însfârşit gata şi trebuia să ne gândim la plecare. Oare ce hotărâre avea să ia Edith?

Să rămână cu Indienii?

I se va părea poate o lipsă de respect filial să plece de lângă mormântul tatălui ei?

Devenisem destul de prieteni, ca această prietenie să-mi permită să întreb pe tânăra fată, ce planuri avea, mai ales că mă'ndemna la asta şi un motiv despre care îmi pare de prisos să vă vorbesc.

Edith nu şovăi ...

— Ţin mult la aceşti sărmani Indieni, îmi spuse ea, dar locul meu nu e în mijlocul lor. Chiar şi tatăl meu, dac'ar putea să-mi dea un sfat din mormânt, mi-ar spune că datoria mă cheamă aiurea. Am familia în Anglia şi nu pot uita asta. Te-aş ruga să mă conduci până la San-Juan. De acolo voi lua un vapor care să mă ducă la Para, de unde mă voi întoarce în Europa.

— Cum doreşti, miss! spusei eu.

Dac'aş fi îndrăznit să vorbesc pe şleau,

răspunsul meu ar fi fost fără îndoială altul.

Nu îndrăznii însă...

Şi desigur că această fermecătoare fată nu era să se arunce de gâtul meu.

Luai o hotărîre...

— Am să-i mărturisesc totul la San-Juan! jurai eu. Şi atunci oi vedea ce-o să-mi răspundă!

21.

COMOARA

Ajunserăm la San-Juan după o călătorie fericită, favorizaţi şi de o uşoară creştere a apelor lui Yasuni, ale lui Napo şi ale celorlalte râuri, care măriseră puterea curentului tocmai cât să n'o facă primejdioasă.

Imi fusese teamă de o împotrivire a sălbaticilor la plecarea noastră.

Convinşi că Edith avea puterea să-i vindece de boale, n'aveau ei să vrea s'o reţie?

Era posibil şi, în cazul acesta, n'am fi fost în stare să le-o smulgem, dar temerile mele se dovediră zadarnice; aceşti sărmani oameni, cu toate semnele de tristeţe, nu făcură nimic ca să reţie pe fiica clergymanului împotriva voinţei ei.

Când trecurăm pe lângă mica plajă, unde observasem pe nisip urmele de paşi de femeie, povestii lui miss Edith această ciudată întâmplare, adăogând că n'am putut înţelege niciodată cum de venea această fe-

meie dinspre râu, cu toate că nici o urmă nu arătă că mersese întâi încolo.

— Asta, spusei eu, a rămas pentru mine un mister de nepătruns.

Edith izbucni în râs.

Felul în care o priveam o făcu să râdă şi mai tare.

— Care-i cauza acestui acces de veselie miss Edith, o întrebai eu.

— Pur şi simplu, pentrucă misterul de nepătruns e din cele mai uşor de pătruns!

E aşa de greu de închipuit o tânără curioasă care, vrând să cunoască metodele de pescuit ale Indienilor, coboară pe plută cu mai mulţi dintre ei, şi care, după câtva timp, dorind să se întoarcă în sat pe o potecă pe care mai umblase, cere să fie lăsată pe mal?

Mă bătui cu palma peste frunte...

— Ce prost mai sunt! strigai eu, izbucnind şi eu în râs.

— Nu înseamnă prostie să nu te fi gândit la ceva! observă Edith. In faţa unui fapt care pare extraordinar, te încăpăţânezi să cauţi, cât mai departe, o explicaţie pe care n'o găseşti. şi, până la urmă, rămâi uimit, ca d-ta acum, văzând cât e de simplu faptul pe care-l luaseşi drept mister.

Puţin mai târziu trecurăm pe lângă locul unde se produsese atacul contra expediţiei noastre; poposirăm acolo şi omul, care scăpase cu fuga, ne explică la faţa locului, cu preciziuni, cum se întâmplaseră lucrurile, povestire care mă făcu să dau din cap cu mâhnire.

Ne gândeam la acei dintre tovarăşii noştri care fuseseră ucişi de bandiţi.

Mă întrebam, de asemeni, ce să fi devenit ceilalţi.

Nu mai aveam nicio ştire dela ei.

Cât despre paguba materială, oricât de neplăcută ar fi fost, nu-i dădeam mare importanţă.

Sub orice formă s'ar înfăţişa, o pagubă băneasca nu-i ceva mortal. E drept însă, că mai ales pentru tovarăşa noastră de drum, călătoria pe barca cea mare ar fi fost mai confortabilă.

James Hidleton îmi ghici gândul.

— Aduceţi-vă aminte ce v'am spus! îmi aminti el. Nimic nu dovedeşte că n'o să ne mai găsim barca.

— Eşti încăpăţânat în optimismul d-tale, căpitane! mă mulţumii eu să-i răspund.

Opt zile mai târziu, când nu mai eram decât la câteva mile de Napo, zărirăm deodată, la o cotitură a lui Yasuni, o barcă mare, care plutea în susul apei.

Cu toţii scoaserăm acelaş strigăt...

Era barca noastră!

Convinşi că era încă în mâinile bandiţilor şi că aceşti mizerabili au să ne atace, ne grăbirăm să punem mâna pe arme, gata să ne apărăm.

Dar depe barcă ni se făceau semne.

Fluturau o batistă de pânză.

Incepurăm să auzim chemări.

— Chinezul strigă! exclamă deodată Manuel Esquisitos.

Da! Omul care stătea la prora bărcii şi. ne făcea semne, care ne striga tot mai tare,

nu era altul decât bucătarul nostru chinez, şi lângă el văzurăm pe un alt membru al expediţiei noastre.

Văzurăm şi patru cinci soldaţi în uniformă.

— Ce-o fi însemnând şi asta?

Ce se întâmplase?

Doar Hidleton şi Benito nu păreau uimiţi.

— Nici nu mă îndoiam, declară Americanul, că această întâmplare se va sfârşi aşa !

Nu vă las să mai aşteptaţi mult explicaţia acestui eveniment.

Unul din micile vaporaşe, care urcă pe Napo la intervale destul de mari, până la locul unde devine impracticabil pentru alte năvi decât luntrile Indienilor, se întâlnise cu barca noastră, şi căpitanul lui, prieten cu James Hidleton, şi care asistase la plecarea noastră, o recunoscu imediat. Credea că renunţaserăm la planurile noastre şi că ne întorceam, şi deaceea opri barca.

Bandiţii nu-l putură evita...

Incercară să ajungă la mal dar o manevră greşită îi împotmoli în nişte mlaştini; trei dintre ei, care încercară să înoate, fură înghiţiţi de aligatori. Ceilalţi preferară să se predea, cu toate că în privinţa soartei ce-i aştepta nu încăpea nicio îndoială.

In aceste ţinuturi îndepărtate, unde justiţia nu-şi poate îndeplini misiunea, unde nu sunt cunoscute legile, judeci şi condamni singur în felul cel mai expeditiv, fără nicio formalitate.

Aşa că în mai puţin de o oră, după mărturia propriilor lor prizonieri, ultimii ban-

diţi fură spânzuraţi de ramurile copacilor dimprejur, iar puţin mai târziu, aruncaţi în apă, unde fură un adevărat ospăţ pentru animalele de pradă.

Foştii noştri tovarăşi hotărîră să urce din nou pe Napo, apoi pe Yasuni, ca să ne vină în ajutor, şi căpitanul vaporului le mai dădu câţiva dintre soldaţii care se aflau, ca de obiceiu, la bordul său.

Consemnul era să meargă cât mai departe cu putinţă.

— O să-l regăsiţi cu siguranţă pe James Hidleton! spusese prietenul Americanului. Iarba rea nu piere, şi ăsta-i un hoţoman cu pielea groasă.

Nici Jaguarii, nici sălbatecii, nu-i vin lui de hac!

După cum se vede, nu se înşelase.

Din acest moment, călătoria noastră până la San-Juan se petrecu în linişte. Nu pentru mine, însă! Pe măsură ce ne apropiam de locul ăsta blestemat, unde trebuia să mă despart de Edith, deveneam din ce în ce mai nervos, mai agitat, lucru pe care îl vedeau bine James şi Manuel, şi de care păreau să se amuze.

Insfârşit debarcarăm şi ni se spuse că prietenul nostru, căpitanul Martinez, trecuse pe acolo de curând, mergând spre Iquitos, de unde avea să se întoarcă fără întârziere.

In ajunul zilei în care urma să sosească, adunându-mi tot curajul, mă dusei în odaia aceleia căreia ardeam de dorinţa să-i închin viaţa mea.

— Ce dorești? mă întrebă ea.

Văzui că era niţel palidă...

Iar vocea, alteori neobişnuit de hotărîtă, acum îi tremura...

— Miss Ediţh, răspunsei eu, aş vrea să-ţi pun o întrebare.

— Care? spuse fermecătoarea făptură.

— Iată! mă hotărîi eu. Nu crezi şi d-ta c'ar fi păcat să lăsăm ca această întâlnire minunată să rămână o simplă amintire frumoasă? Nu crezi şi d-ta c'ar fi păcat să lăsăm să treacă pe lângă noi o fericire cu atâta zbucium cucerită?

Edith înţelese ce voiam să spun...

Şi, fără să răspundă nimic, se mulţumi să plece capul.

Mă apropiai de ea.

Ii luai mâna.

Ea nu încercă să mă împiedice.

— Ştii, continuai eu, prin câte primejdii ai trecut până să ajungi la sălbatecii, unde părea că ţi-e scris să rămâi pe veci... Ştii cum am ajuns şi eu acolo... Eram despărţiţi unul de altul de o distanţă enormă şi totuş ne-am întâlnit... Şi asta pentruca să ne despărţim iar, Edith? Pentru ca să te pierd pe veci, odorul meu?

Cu ochii înlăcrămaţi, Edith se aruncă în braţele mele.

Şi aşa ne logodirăm,

Cred că restul nu vă interesează. Intoarcerea noastră în Europa, căsătoria, fericirea noastră tihnită, naşterea unui băiat, apoi a unei fetiţe, pe care Manuel Esquisitos îşi propuse să-i înveţe cândva să cânte la ghitară, toate astea, care sunt viaţa banală, viaţa

în care nu găseşti nici aligatori, nici şerpi anaconda, nici păianjeni uriaşi, nici sălbateci, toate astea nu prezintă pentru d-voastră niciun interes.

Viaţa asta nu ne interesează decât pe noi.

Am vrut totuşi să vă povestesc aventurile prin care am trecut din ziua când am sosit la Iquitos, fără să ştiu ce căutam acolo.

Adică, de fapt, îmi căutam norocul.

Şi am găsit mai mult, — fericirea.

Şi vă urez s'o întâlniţi şi dv. în cale!

— SFARŞIT —

Cereți cu toții la 15 Decembrie

NUMĂRUL SPECIAL de CRĂCIUN

al „AVENTURII"

Taina Farului Indoliat

Pe farul Triagoz, izolat în decorul sumbru al unor stânci veșnic bătute de furtuni, *fâlfâe de două săptămâni drapelul negru* vestind moarte și desnădejde. Marea furioasă respinge eroicele încercări de apropiere ale dârjilor salvatori.

Mai trăește oare cel *drag*? Ce dramă misterioasă se va fi petrecut între cei trei întemnițați de bunăvoe în far? Impreună cu dulcea Yvonne, cititorul acestui roman de *pasiune*, *nebunie* și *luptă*, e zguduit rând pe rând de talazurile desnădejdii și speranței.

La 15 Decembrie — 8 Lei

TAINA FARULUI INDOLIAT

NOU!

„Detectivul invizibil“ şi simpatica lui maimuţică Jim — aú de rezolvat o teribilă problemă:

Frumoasa d-nă Irvine, cu dubla ei existenţă misterioasă, este ea, „Păianjenul Alb“ sau victima acestuia?

Colecţia „ROMANELE CAPTIVANTE“ 15 Lei — La chioşcari şi librari.

APARE LA FIECĂREI LUNI UN NOU VOLUM

Dramatism ★ Mister ★ Pasiune ★ Acțiune

CATALOGUL COLECȚIEI „ROMANELE CAPTIVANTE"

3. **FLUVIUL DIAMANTELOR de E. Wallace;**
4. **STĂPÂNUL FEMEILOR de A. Machard;**
7. **CAZUL D-RULUI DERUGA de R. Huch;**
11. **FECIOR DE BANI GATA de Felix Salten;**
14. **ZIDUL SOCOTELILOR de C. Rîuleț;**
15. **INSULA FERICIRII de Laurids Bruun (cu romanul supliment: FRUCTUL OPRIT).**
16. **INGERUL ALBASTRU de Heinrich Mann;**
17. **FEMEI REGI, CĂLĂI de John Petcliffe;**
18. **OMUL CU ARCANUL de Arno Alexander;**
20. **MORTELLI, romanul unui clovn, de Hull;**
21. **FIARA CU ȘAPTE PIEI de P. A. Fernic.**
22. **JUR S'O UCID! de Frank R. Adams;**
23. **SÂNGELE CARE STRIGĂ de Ed. Romazières.**
24. **NOUL ADAM de Noëlle Roger.**
25. **COPILUL CU 2 MAME de M. Bontempelli.**
26. **IMAGINEA FEMEII GOALE de M. Leblanc.**
27. **CAPTIVA de Raymond de Rienzi.**
28. **SUB TEROAREA SCANDALULUI Richter.**
29. **PRĂPASTIA de Max Brand.**
30. **MAREA TAINĂ de J. D'Agraives.**
31. **RĂZBUNĂTORUL de Concordia Merrel.**
32. **LUPUL SINGURATIC de L. Vance.**
33. **AURUL ULTIMULUI STUART, de Dartois.**
34. **TRANSALTANTICUL TRAGIC de Shaw.**
35. **INFIERAT! de Ludwig Kapeller.**
36. **AVENTURIERA de Jack London.**
37. **O FEMEIE INFERNALĂ de Ag. Christie.**
38. **INVITAȚII MORTULUI de Alexandre Cutter.**
39. **DUBLA CRIMĂ DIN FORTIFICAȚIILE FRANȚEI de Pierre Nord.**
40. **ALARMĂ PESTE OCEAN de M. Level.**
41. **SPIOANĂ IN SPANIA de Marthe Richer.**
42. **IN SERVICIUL REGINEI, de A. Hope.**
43. **TRĂSNET INTRE 2 INIMI, Elsa Bud.**
44. **O DRAMĂ SUB NAPOLEON de Conan Doyle.**
45. **PĂIANJENUL ALB de W. Wilton**
46. **CONTESA DE CAGLIOSTRO de M. Leblanc.**
47. **— PIRAȚII de A. T'Serstevens.**

La chioșcari, librari și în gări.

Editura „Adevĕrul" S. A.

Cereți volumele apărute

In colecția „AVENTURA“:

AMIRALUL NISIPURILOR

de H. de Peslouan

CORABIA BLESTEMATĂ

de H. Melville

CĂUTĂTORII DE COMORI

de J. EL MACHO

SPÂNZURATUL dela RANCH-UL 27

de M. de Moulins

CIUMA STACOJIE

de Jack London

PRIZONIERII SUBMARINULUI „U-35“

Războiul din mările Chinei.
Pirateria submarină.
Piept la piept cu crocodilii.

Editura „Adevĕrul“ S. A.